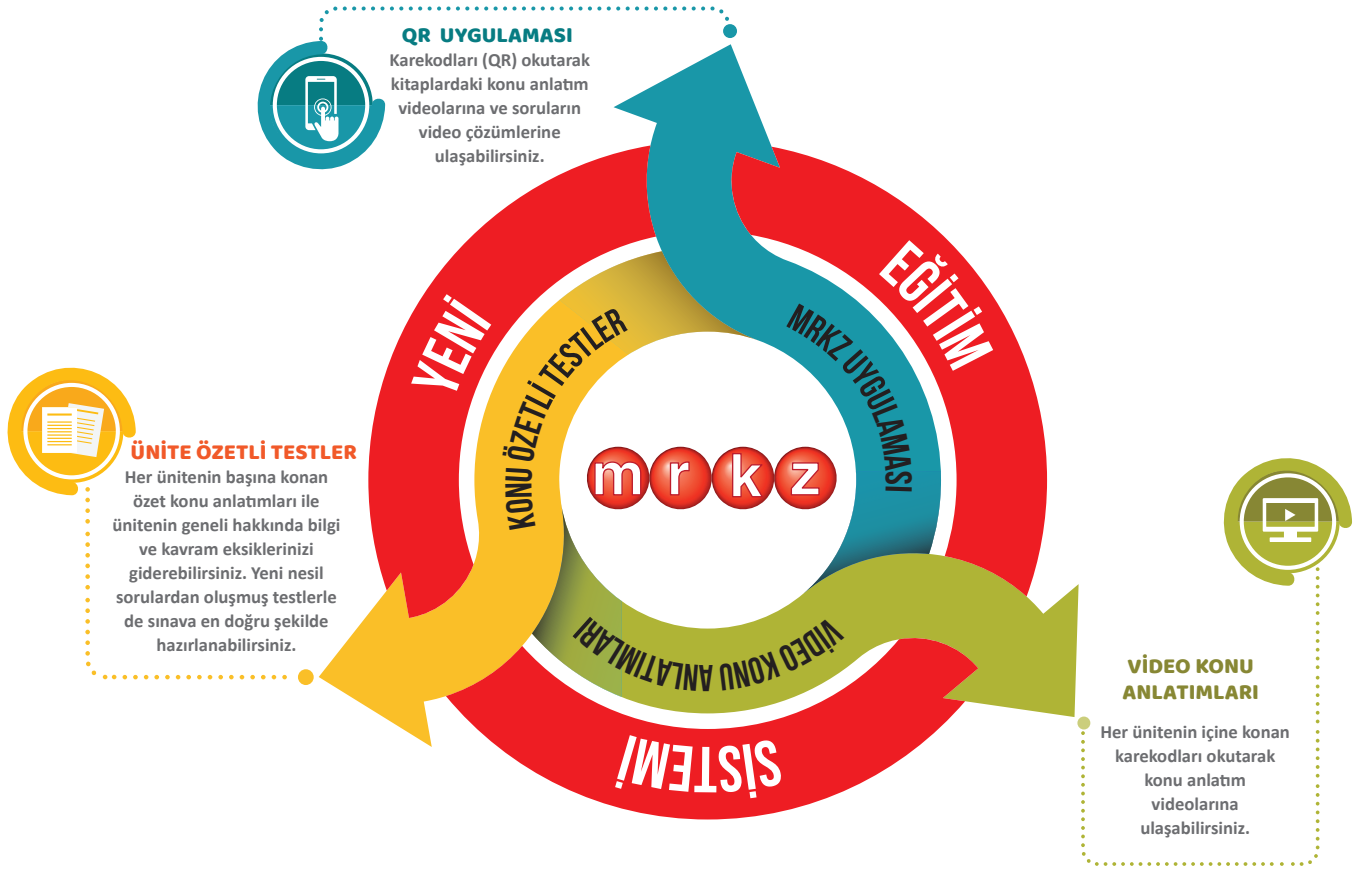

İDEALİNİZDEKİ ÜNİVERSİTE İÇİN PLANLANMIŞ EN İYİ YOL

Analitik Serisi Soru Bankaları, zorluk derecesine göre sıralanmış testlerden oluşmaktadır. Soruların % 15'si kolay, % 65'i orta, % 20'i zorluk derecesi yüksek sorulardan oluşmaktadır. Ünitelerdeki soru adetleri ve kazanım sayıları ÖSYM'nin soru yönelimleri ile TYT ve AYT'deki soru yoğunluğu esas alınarak belirlenmiştir. Sorular; bilgi, kavrama, uygulama ve analiz düzeylerinde hazırlanmıştır. Ünitelerin son testlerindeki soruların ayırt ediciliği yüksektir. Ünite ile ilgili akıl yürütme ve üst düzey düşünme becerilerini ölçen çoktan seçmeli ve etkinlik tarzı sorularla etkili ve kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesi amaçlanmıştır.

Bu kitabın tüm hakları yayinevine aittir.

Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik, fotokopi veya başka yollarla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz. Kitaba ait metinler, şemalar, tablolar ve sorular kaynak göstererek de olsa kullanılamaz. Kitabın hazırlanış yöntemi taklit edilemez.

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Sedat ÇALIŞKAN

YAZAR

Dr. Bayram Ali ÖZFIRAT
Asaf AKAD
Anıl TOPÇU
Murat ÖZMEN

DİZGİ - GRAFİK

Mümine TORUN

ISBN

978-605-7952-22-6

BASKI

ERTEM BASIM Ltd. Sti./ANKARA
Tel: (0312) 640 16 23 Faks: (0312) 640 16 24
Sertika No: 48083

İLETİŞİM

Ostim Mahallesi 1207. Sokak No: 3/C-D
Ostim / ANKARA
Tel: (0312) 395 13 36 - 386 00 26
GSM: (0549) 814 44 40

ÖN SÖZ

Merhaba Değerli Arkadaşlar,

Analitik Türkçe Soru Bankası adlı bu çalışmamız, Türkçe dersini en güzel şekilde öğrenmeniz amacıyla hazırlandı. Sorular oluşturulurken Türkçe ile ilgili Türk Dili ve Edebiyatı dersinin son müfredatındaki kazanımlar ve önceki yıllarda sınavlarda sorulan ÖSYM soruları dikkate alındı. Kitabımızda, sınavlara hazırlık için gerekli olan bütün konularla ilgili örnek sorulara ve konuyla ilgili testlerin ardından geçmiş yıllarda üniversite sınavında çıkan ÖSYM sorularına yer verildi. Sınavda ne tür sorular sorulduğunu görmemiz açısından bu son derece önemli. Bu soruları büyük bir dikkatle incelemenizi ve sınav mantığını kavramanızı öneriyoruz.

Bunların yanında kitabın belki de en önemli özelliği, sizlerin BİREYSEL öğrenme stillerimize uygunluğu ve Türkçe dersi ile ilgili, eğer varsa, ön yargılarınızı ortadan kaldıracak olmasıdır. Bu kitap temel seviye oluşturmak, Türkçenin aslında sanıldığı gibi zor bir dil ve ders olmadığını göstermek amacıyla hazırlandı.

Ünitelere ayrılarak işlenen konular, ünite içerisinde farklı soru modelleriyle pekiştirilmiştir. Bu çoktan seçmeli sorularla konuyla ilgili eksiklikler giderilmeye, dil bilgisine olan bakış açınız değiştirilmeye çalışılmıştır. Soruların hepsini çözdüğünüz zaman bakış açınızın değiştiğini açıkça göreceksiniz. Bu yeni bakış açısı size kendinize güven duygusu kazandıracak ve sınavda başarılı olmanızı sağlayacaktır.

Kitabımız ile ilgili tüm soru ve önerilerinizi “info@mrkz.com.tr” adresi ile “MRKZ Merkez Yayınları” facebook, “@merkezyayincilik” instagram sayfalarından bize doğrudan iletebilirsiniz.

Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Müfredatı ile ÖSYM'nin tüm sınavlarındaki soru yönelimleri dikkate alınarak hazırlanan bu kitabın, adaylara yardımcı olmasını dileriz.

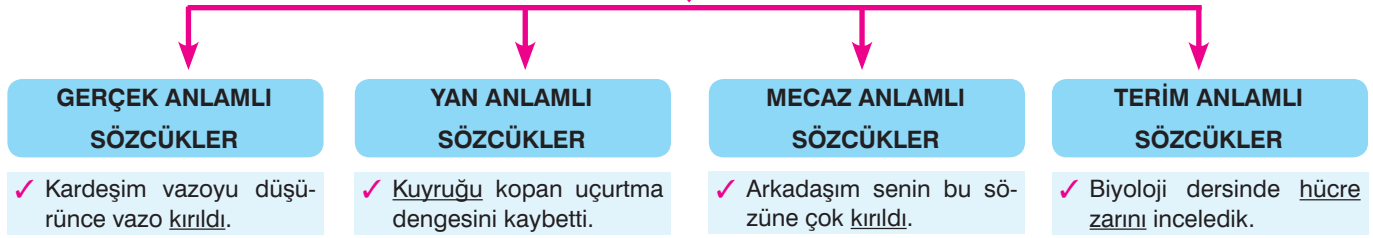
İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	3
İÇİNDEKİLER	4
Ünite - 1 : Sözcükte Anlam	5
Ünite - 2 : Cümlede Anlam	27
Ünite - 3 : Anlatım Biçimleri / Düşüncüyü Geliştirme Yolları	55
Ünite - 4 : Paragrafın Yapısı	77
Ünite - 5 : Paragrafın Anlam Yönü	95
Ünite - 6 : Dil Bilgisi	149
Ünite - 7 : Anlatım Bozuklukları	291
Ünite - 8 : Yazım Bilgisi	315
CEVAP ANAHTARI	349

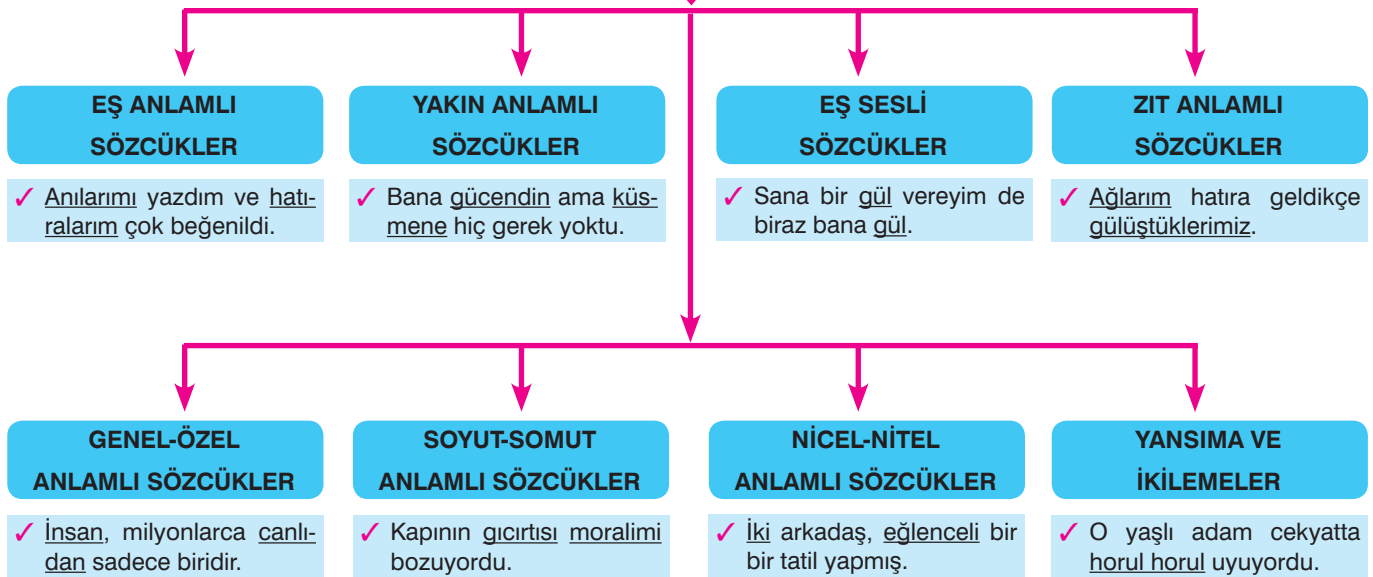

- ✓ **Çok Anlamlılık:** Sözcüklerin anlam genişlemesi, anlam değişmesi veya mecazlaşma yoluyla zaman içinde kazandıkları değişik anlamlara çok anlamlılık denir.
Bu maaşla dört kişilik bir aileye [bakıyor](#). (geçindirmek)
Sen gelene kadar ben bebeğe [bakarım](#). (ilgilenmek)
- ✓ **Gerçek Anlam:** Bir sözcüğün aklımıza ilk gelen ve herkeste aynı anlamı çağrıştıran anlamına gerçek anlam denir.
Kışın Erzurum'da havalar çok [soğuk](#) olur.
- ✓ **Yan Anlam (Yakıştırma):** Bir sözcüğün gerçek anlamından tam olarak uzaklaşmadan kazandığı anlamlara yan anlam denir.
Masanın [ayağı](#) kırılınca yemekler döküldü.
- ✓ **Mecaz Anlam:** Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamına mecaz anlam denir.
Kapıdaki görevliler bizi çok [soğuk](#) karşıladı.
- ✓ **Terim Anlam:** Bir bilim, meslek veya sanat dalıyla ilgili özel anlamlar yüklenmiş sözcüklere terim denir.
Tahtaya yazdığım [dizelerin ölçü](#) ve [kafiyesini](#) bulunuz.
- ✓ **Eş Anlam (Anlamdaşlık):** Yazılışları ve okunuşları farklı fakat anlamca aynı olan sözcüklere eş anlamlı sözcük denir.
Yabancı [sözcüklerin anlamını](#) söylüyordu. (mana)
İşe gitmek için bir [araca](#) bineceğim. (vasıta)
- ✓ **Zıt (Karşıt) Anlamlılık:** Anlamca birbirinin karşıtı olan sözcüklere zıt (karşıt) anlamlı sözcük denir.
[Dost](#) başa [düşman](#) ayağa bakar.
[Yazın](#) başı [pişenin](#) [kışın](#) aşı [pişer](#).
- ✓ **Yakın Anlamlılık:** Aynı anlamı karşılamadıkları hâlde birbirinin yerine kullanılabilen sözcüklerdir.
Ben dersten [çıkana](#) kadar siz burada [bekleyin](#). (durun)
- ✓ **Sesteşlik (Eş Seslilik):** Yazılışları aynı olduğu hâlde anlamları farklı olan sözcüklere eş sesli sözcükler denir.
Benden sana [öğüt](#), kendi ununu kendin [öğüt](#).
- ✓ **Somut ve Soyut Anlamlı Sözcükler:** Beş duyudan (görme, işitme, tatma, koklama ve dokunma) herhangi biriyle algılanabilen sözcüklere somut anlamlı; algılanamayan sözcüklere soyut anlamlı sözcükler denir.
Yemekten sonra [acı](#) bir kahve iyi gider. (somut)
Bu [acı](#) haber yaşlı kadını çok üzmüştü. (soyut)
- ✓ **Yansıma:** Doğadaki seslerin taklit edilmesi yoluyla oluşturulan sözcüklere yansıma denir.
Çaydanlıktaki su [fokur fokur](#) kaynıyordu.
- ✓ **İkileme:** Anlamı güçlendirmek veya güzelleştirmek için sözcüklerin yinelenmesine ikileme denir.
Evde [ıvır zıvır](#) ne varsa tavan arasına taşıdık.
- ✓ **Dolaylama:** Tek bir sözcükle anlatılabilecek bir kavramın ya da varlığın birden fazla sözcükle anlatılmasıdır.
Bu sene yaz tatilinde [Yavru Vatan'a](#) gideceğiz. (Kıbrıs)
- ✓ **Nicel ve Nitel Anlamlı Sözcükler:** Varlıkların ve kavramların sayılabilen, ölçülebilen, azalıp çoğalabilen özelliklerini gösteren sözcüklere nicel anlamlı; ölçülemeyen, sayılamayan özelliklerini bildiren sözcüklere nitel anlamlı sözcükler denir.
[Çok](#) yemek yiyince [iki](#) saat kendine gelememiş. (nicel)
Hafta sonunda [güzel](#) bir film izledim. (nitel)
- ✓ **Genel ve Özel Anlamlı Sözcükler:** Ortak nitelikleri olan varlık ve kavramları toplu bir şekilde karşılayan, anlam içeriği geniş olan sözcüklere genel anlamlı, tek bir varlığı veya kavramı karşılayan, onu çeşitli özellikleriyle belirten sözcüklere özel anlamlı sözcükler denir.
Varlık – canlı – ağaç – meyve – erik (genelden özele)
Erik – meyve – ağaç – canlı – varlık (özelden genele)
- ✓ **Ad Aktarması (Mecazimürsel):** Benzetme amacı olmaksızın bir sözün, başka bir söz yerine kullanılmasıdır.
Öğretmen içeri girince [sınıf](#) ayağa kalktı.
- ✓ **Anlam (Deyim) Aktarması:** İnsana özgü bir kavramın doğaya, doğaya özgü bir kavramın insana aktarılmasıdır.
O çay ağır akar [yorgun](#) mu bilmem.

SÖZCÜKLERİN FARKLI ANLAMLARDA KULLANIMI

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİLERİ

SÖZCÜKLERDE MECAZ ANLAM KAZANDIRMA YOLLARI

İSTİARE: Doya doya sevedim kuzumu.

KİNAYE: İçinizde en yürekli olan öne çıksın.

TARİZ: Bu ne kudret ki Elifba'yı okur ezberden.

BENZETME: Gözleri çıkarılmış bir âmâ gibi evler.

ABARTMA: Akdeniz'in dalgası gönlüm kadar taşmadı.

İNTAK: "Yıldızlar sönsün" diyerek bağırdı sümbül.

DOLAYLAMA: Bu romanı beyaz perdeye uyarlandı.

KİŞİLEŞTİRME: Yeşil sedirlerde dinlenir huzur.

AD AKTARMASI: Ankara, bu konuda bir karar verdi.

DEYİM AKTARMASI: Olgun insanlar anlayışlı olur.

1. Her edebiyat yapıtı kendinden önceki yapıtlarla ---- içindedir. Dolayısıyla var olan yapıtlara ---- onları farklı açılardan okuyup ---- edebiyat yapıtlarının nasıl meydana çıkmış olduklarını anlamaya çalışabilirsiniz.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) ilişki – bakarak – değerlendirerek
B) bağlantı – titizlenerek – anlayarak
C) düzen – göz gezdirerek – araştırarak
D) iletişim – ilgi göstererek – inceleyerek
E) yakınlık – saygı duyarak – sorgulayarak

2. Her milletten, her tabakadan; huyları, dinleri, dilleri farklı fakat amaçları aynı olan insanların bulunduğu bir yerdi burası.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Onun tek gayesi gelecek sene iyi bir üniversitede okumaktı.
B) Bu iş yerinin öncelikli hedefi alanında önemli bir konuma gelip önemli işlere imza atmaktır.
C) Okuma yazma konusundaki gayretinizi takdirle karşılıyorum.
D) Okulumuzun misyonu kültürlü ve bilgili insan yetiştirmektir.
E) Bu romanı yazmadaki maksadım köy sorunlarına dikkat çekmekti.

3. **Aşağıdakilerin hangisinde “sürmek” sözcüğünün verilen anlamı ile kullanımı birbirine uymamaktadır?**

- A) Uzatmak, ileri doğru itmek: Lütfen, reyondaki ürünlere el sürmeyiniz.
B) Bir malı satışa sunmak: Eski sezon bu ürünleri firmalar piyasaya yeniden sürdürdü.
C) Başka bir yer veya ülkeye göndermek: Komutan esirleri yaşadıkları topraklardan dahi sürmemişti.
D) Zaman almak: Hasta ziyareti yarım saat kadar sürmüştü.
E) Önüne katıp götürmek: Köyün çobanı koyun ve keçileri otlağa kadar sürdürdü.

4. Şiir, bir anlamda dünyayı; anlatımı daraltarak anlatma sanatıdır. Bunun için şiirle uzun süre uğraşmak gerekir. Bütün zamanınızı onun için kullanmalı, bırakıp bırakıp onu tekrar ele almalısınız. Boşuna dememişler: “Şiir kiskançtır, başka uğraş kabul etmez.” diye.

Bu parçada geçen “anlatımı daraltma” sözüyle anlatılmak istenenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Seçkin ve etkili sözcükler seçmek
B) Sözcükleri tutumlu kullanmak
C) Anlam yoğunluğu yaratmak
D) Gereksiz sözcüklerden kaçınmak
E) Az ve öz sözle anlatmak

5. **Aşağıdaki dizelerden hangisinde karşıtıklardan yararlanılmıştır?**

- A) Gül gülse daim ağlasa bülbül acep değil
Zira kimine ağla demişler, kimine gül
B) Artık gezmede yoksam geceleri
Sanmayın tarafımdan ihanet var
C) Şimdi de kalmadı paranın nazarımda kadri
Kirlî ellerde görünce paradan öğrendim
D) Yeme el malını mutlaka verirsın
İğneden ipliğe sorulur bir gün
E) Bastım da kırıldı iğdenin dalı
Kötüye düşenin böyle olur hâli

6. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde “açılmak” sözcüğü “gitmek” anlamında kullanılmıştır?**

- A) Her gün aynı pınardan doldurup testimizi
Kırlara açılırız çingiraklarımızla
B) Açıldı ağzı nihayet, açılmaz olaydı
Bu derin mazinin hüznü sandığının
C) Her ufuktan bu geliş eski seferlerdendir
O seferle açılmış, nice yerlerdendir
D) Yanından, göğsünden açılır yara
Yâr gelmezse yaraların elletme
E) Bir bahar yağmuru yağmış da açılmış havayı
Hisseden kimse hakikat sanıyor hülyayı

7. Sesimi alıp da kaybetse rüzgâr
Versem gözlerimi bir sonsuz renge
İçimde bir mahşer uğultusu var
Ruhumdur çağırın, tenimi cenge
Bu dördlükte aşağıdakilerden hangisi yoktur?
- A) Yansıma sözcük   B) Somutlama
C) Sesteş sözcük   D) Mecaz anlamlı sözcük
E) Duyular arası aktarma
8. Gerçek anlamıyla somut olan bazı sözcükler anlam genişlemesi yoluyla soyut bir anlam kazanabilir.
Aşağıdakilerin hangisinde böyle bir anlam değişmesini örneklendiren bir kullanım vardır?
- A) O, özgün hikâyeleriyle dikkat çekmiş biridir.
B) Sanatçı geçmişle bugün arasında bir bağ kurmuştur.
C) İlk romanının konusunu kendi çevresinden seçmiş.
D) Oturduğum yayla Akdeniz'e bakan yüksek bir sırttaydı.
E) Sanatçı her eserinde aynı başarıyı sürdürmez.
9. Türkiye'nin önde gelen yazarlarından Latife Tekin, başkalarına benzemeyen (özgün) üslubuyla kaleme aldığı Sürüklenme ve Manves City adlı iki romanıyla okurlarının karşısına çıktı. Birbirlerine lehimlenen (bağlanan) taşranın, genç yoksulluğunun resmedildiği (betimlendiği) eşitler arasındaki hiyerarşinin yarattığı zulmü, işçi sınıfının içinde olduğu koşulların toplumsal çürümedeki (düzensizlikteki) etkisini konu edinen romanlar üzerine konuştuğumuz Tekin, "İşçi tanıklıklarını okumak çok öğretici ve dönüştürücü olur, diye düşünüyorum. Yaşam koşullarından (şartlarından) dolayı işçi yazarların çıkması çok kolay değil ama bugün olup biten olayları içeriden yazan işçi yazarların olması benim hasretle hayal ettiğim bir şey..." diyor.
Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklama ile uyusmamaktadır?
- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

10. Sanat güneşimizin vefatı hepimizi yasa boğdu.
Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözün kullanımına benzer bir kullanım yoktur?
- A) Yolculuğumuz güller diyarında son bulacak.
B) Çatıdaki uydu antenini hâlâ ayarlayamadın mı?
C) Meşin yuvarlak sahanın ortasına dikildi.
D) Ege'nin incisi benim ilk göz ağrımdır.
E) Minik serçe her zaman olduğu gibi formundaydı.
11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük gerçek anlamının dışında (mecaz anlam) kullanılmıştır?**
- A) Şehrin zenginleri bu kasabada villa yaptırmışlar.
B) Soğanı doğrarken elini bıçak kesti, çok kan aktı.
C) Yüksek bir makam elde etmek için her şeyi yapabilir.
D) Dişlerini temizletirken yaşadığı sıkıntıyı unutamıyordu.
E) Sanatçı dili, boş bir bal peteğine benzetiyordu.
12. (I) Evimiz istasyona yakındı. (II) Çocukluğumda istasyonun geniş bahçesi en iyi oyun alanımızdı. (III) Günde iki kez tren geçerd. (IV) Buharlı trenin geldiğini, ta uzaktan görünen dumandan anlardık. (V) Ama elektrikli sessiz sedasız yaklaşırdı istasyona.
Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ad aktarması vardır?
- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.
13. Bir varlığın ya da kavramın ölçülebilir özelliklerini belirten sözcüklere nicelik bildiren, durumunu belirtenlere ise nitelik bildiren sözcükler denir.
Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisi nicelik bildirmektedir?
- A) Onun şiiri renkli mecazlarla doludur.
B) Hep yeni ufuklara yelken açar.
C) Şimdiye kadar üç hikâye kitabı yayımlandı.
D) Şiirsiz yaşamak ölümü erken duymaktır.
E) Güzel Türkçesiyle gönül ufkumuzu renklendirir.

1. (I) Serin bir rüzgâr yağmurun fısıltısını çoğaltarak esiyor. (II) Üstümüzdeki siyah bir çadır gibi açılan çam dallarını titretiyordu. (III) Anadolu'nun bu yalçın ufuklu, boş, kayalık, korkunç tarafı, Bozdağı'na giden bu tatlı yol eskiden beri eşkiya yurduydum. (IV) Bunu ince hastalığa tutulmuş anneannemden biliyordum. (V) Ben büyük bir geçidin gizli bir köşesinde uyuyan küçük bir köyde doğdum.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisinin örneği yoktur?

- A) I. cümlede, yansıma bir sözcük kullanılmıştır.
B) II. cümlede, birden çok somut anlamlı sözcük vardır.
C) III. cümlede, mecaz anlamlı bir sözcüğe yer verilmiştir.
D) IV. cümlede, ad aktarması örneği vardır.
E) V. cümlede, karşıt anlamlı sözcükler kullanılmıştır.

2. Bütün tabiat gözleri alan (kamaştırıcı) tatlı, sıcak (ısıyı yüksek) bir aydınlıkta parlıyordu. Denize güneş aksetmiş, onu baksa elemlere (hüzünlere) akıp giden ebedî, nihayetsiz (sonsuz) bir gümüş nehrine benzetmişti. Ağaçların ufak, koyu yeşil yaprakları hazdan (zevkten), hayat titriyor, yollara beyaz çiçekler düşüyordu.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi yay araç içinde verilen anlamıyla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. "Tutulmak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kapatılmak, sarılmak" anlamında kullanılmıştır?

- A) Bu yaylanın havasına şehirden gelenlerin hepsi tutuldu.
B) Onlara, iki bacağının nasıl tutulduğunu anlatıyordu.
C) Hastalığa tutulduğu sıralarda bir sabun fabrikasında çalışıyordu.
D) Kaçmayı düşündüklerinde sokağın iki çıkışının da tutulduğunu gördüler.
E) İlk bestesi kısa sürede tutuldu, onun müzik dünyasında tanınmasını sağladı.

4. Eserde çok çarpıcı bilgiler yok ama önemini bin yıl önceki bir dönemle bugünü birbirine bağlayan bir metin olmasından alıyor. *İran Seyahatnamesi* tarihi su katılmamış kahramanlık ve öz eleştirisiz bir köprü üzerinden okumayı yeğleyenler için pek bir şey vadetmiyor.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin hangisi mecaz anlamda kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Alpaslan, muharebe emrini vermeden önce hangi kuvvetleri ziyaret etti ve onlara neler gösterdi, henüz bilemiyoruz.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Ahmet Bey talimatı alır almaz doğrudan çarşıya gitti, gerekli malzemeleri alıp geldi.
B) Padişah fermanını alan askerler hemen savaş meydanından ayrıldı.
C) Buyruk köydekilere ulaşınca muhtar hemen kasabaya hareket etti.
D) Hastanedeki yaşlı adamın istekleri bir türlü bitmek bilmiyordu.
E) Yönetmenin direktifleri bütün oyuncularını çileden çıkarmıştı.

6. O, her akşam sürülerle mandaların, ineklerin geçtiği tozlu, taşsız yollar, yosunlu, siyah kiremitli çatılar, yıkılacakmış gibi duran büyük duvarlar, küçük, ahşap köprüler, uçsuz bucaksız tarlalar, alçak çitler hep bu duman içinde erir.

Bu cümlede aşağıdakilerin hangisinin örneği yoktur?

- A) İkileme
B) Zıt anlamlı sözcükler
C) Yansıma
D) Mecaz anlamlı sözcük
E) Somut anlamlı sözcükler

7. Tam pencereye yakın (kenarında) bir dut ağacı vardı.
Ay ışığı dut yapraklarından süzülür (arasından geçer),
odaya pare pare dökülürdü (yansırđı). Hemen hemen
(neredeyse) yaz kış pencereyi açık bırakırdım. Ne serin
ne tuhaf (garip) rüzgârlar eserdi.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi ayrıç içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi yapılan açıklamaya uygun olarak kullanılmamıştır?

- A) İmrenmek: Beğenilen bir kişiye benzemeyi istemek.
Çağımızın yazarları arasında klasiklere imrenenler yok değildir.
- B) İncelemek: Bir şeyi anlamaya, öğrenmeye çalışmak.
Hem kitap okur hem de başkalarının düşüncelerini inceler.
- C) İstemek: İstek duymak, arzulamak.
Yurdun ilerlemesi çok çalışma ister.
- D) İşlemek: İçine girmek, etkilemek.
O uzun ve derin bakış, genç adamın ta yüreğine kadar işlemiştir.
- E) İtmek: Güç uygulayarak açmak veya kapamak
Yavaşça kapıyı itti, elinde yoğurt bakracıyla içeri girdi.

9. Dünya yüzündeki renkli ve hırçın sularda ışıklı vapurların gittiğini; Paris'te kırmızı, yeşilli, turunculu işaret fişeklerinin bulvarlar boyunca akan köhne taksilere sis içinde yol gösterdiklerini; caddelerde gotik binaların kayalar misali yükseliverdiğini; bisikletine binmiş genç bir kadının türkü söyleyerek geçtiğini düşünürüm.

Bu parçada altı çizili sözlerden hangisinde mecazlı bir söylem vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. "Doldurmak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "canlılık katmak" anlamında kullanılmıştır?

- A) Yirmi yaşını dolduralı bir iki seneden fazla olmamıştı.
B) Bunu bilmek içimi kederle dolduruyordu.
C) Odanın içini kızarmış bir ekmeğin kokusu doldurmuştu.
D) Ah, biliyorum, biliyorum seni o gece doldurdular.
E) Evi sade sesiyle değil varlığıyla da dolduruyordu.

11. Anday'ın şiirlerinde dünya kıyısız (sınırsız) bir evren denizinde yüzer gibidir. Orada insan da içinde, her varlık Nuh'un gemisini dolduran (kapsayan) canlı birimleri andırır (hatırlatır). İnsan öteki varlıklar gibi doğal uyumun (tabii dengenin) bir üyesi (bir parçası) olmadığından yabancılık çekmektedir.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi ayrıç içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

12. Can Ulkay ve Kettle'nin yönettiği, Timuçin Esen ve Zerrin Tekindor'un başrolleri paylaştığı Müslüm filmi, her hafta farklı bir başarıya imza atarken yılın en fazla izlenen filmi oldu. Türkiye'nin dört bir tarafından milyonlarca kişi salonlara kilitleyen, Müslüm Gürses'in hayatını anlatan Müslüm'ü, 5 haftada yaklaşık 5,5 milyon kişi izledi. Şimdiden Türkiye sinema tarihinde tüm zamanların en fazla izlenen 8. filmi de olan Müslüm, listelerde üst sıralara hızla tırmanırken ilgi çekici sahnelerin yer aldığı kamera arkası görüntüler seyircilerin beğenisine sunuldu.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangilerinde mecazlı bir söylem yoktur?

- A) I. ve II.   B) II. ve III.   C) III. ve IV.
D) I. ve IV.   E) IV. ve V.

1. Cicero'nun birkaç şiir denemesi ---- kadar ulaşmıştır. Bu şiirler, dilde yetkinlik, vezinleri kullanmadaki ustalık gibi ---- açısından mükemmel olsalar bile şiiri şiir yapan hayal gücünden yoksun olduklarından, Cicero düzyazı alanında kazandığı ---- burada gösterememiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) asrımıza – yenilikler – ününü
B) Aydınlanma Dönemi'ne – kusurlar – bilgisini
C) son yüzyıla – bilgiler – tecrübeyi
D) çağımıza – çalışmalar – deneyimi
E) günümüze – teknikler – başarıyı
2. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmamıştır?**
- A) Rüzgâr eser dallarımız atışır
Yas ile sevincim yıkışır dağlar
B) Ne efsûnkâr imişsin âh ey didâr-ı hürriyet
Esîr-i aşkın olduk gerçi kurtulduk esaretten
C) Ben de gördüm güneşin doğarken battığını
Esrarlı bir bakışın gönlü kapattığını
D) Yillardır yitirdiğim güneşi arıyorum
Hüznümü kollarımla sımsıkı sarıyorum
E) Yüksekğinde büyük namlı karın var
Alçağında mor sümbüllü bağın var
3. Bu kitabı okuyanlar, Reşat Nuri romanlarını yeni baştan (ilk defa), yeni bir gözle (farklı bir bakış açısıyla) okuma isteğine kapılacaktır. Kitabı asıl değerli kılansa (nitelikçe kıymetli) akademik kitapların yazarlar üzerine yapılmış o soğuk ve donuk incelemelerin (teknik araştırmaların) uzağında; sanatlı, estetik (güzellik ölçütlerine uygun) ve zevkli bir dille yazılmış olması.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi ayraç içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "henüz" sözcüğü farklı bir anlamda kullanılmıştır?**

- A) Memleketten henüz dönmüş, avlunun duvar dibinden yine mutfağa doğru yürüyordum
B) Yüreğimin bir yanı da henüz söylenememiş, dışa atlamamış acılarla doluydu.
C) Yarın piknik için nereye gideceğimize henüz karar verememiştik.
D) Arama çalışmalarının uzamasına rağmen henüz bir sonuç alınamamıştı.
E) Bu konuda yapılan araştırmalar henüz yeterli seviyeye ulaşmadı.

5. Resme yoğun bir istek duymaya başladığınız anda bazı kararlar veriyor, öncelik sıralamanızda değişikliklerin olduğunu fark ediyorsunuz.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yoğun" sözcüğü bu cümledeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Şehrin puslu havasına yoğun bir kükürt kokusu sinmişti.
B) İstanbul'un o bölgesinde nüfus oldukça yoğun olduğundan alt yapı çalışmaları yetersiz kalıyor.
C) Şehrin üstüne çöken yoğun bir sis tabakası denizcileri korkutmuştu.
D) Suyun katı hâle geçerken hacminin artması, yoğunluğunun azalmasına neden oldu.
E) Ona karşı yoğun duygular beslediğini biz de biliyorduk.

6. Sanatçı çağrışımsal (farklı anlamları sezdiren), derin (karmaşık) bir anlam arayışı içerisinde olmuştur. Beğenisi incelmiş (zarifleşmiş) öyküde bambaşka söylemler (özgün biçimler) arayan okurları öncelemiştir. Bu nedenle öyküleri; kapalı (ilk okuyuşta kendini ele vermeyen), zor metinler olarak nitelenmiştir.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi ayraç içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. Sevilen bu yazarımız geçen akşam hayata veda etti.
II. Yaz aylarında buraya rahmet düşmezse meyveler olgunlaşmaz.

Numaralı cümlelerdeki altı çizili sözlerdeki anlam özelliği aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) Dolaylama - terim
B) Güzel adlandırma - dolaylama
C) Güzel adlandırma - ad aktarımı
D) Ad aktarımı - dolaylama
E) Kinayeli söyleyiş - ad aktarımı

8. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “oturmak” sözcüğü, karşısında verilen anlama uygun kullanılmamıştır?**

Cümle	Anlamı
A) Gelenekler gün geçtikçe iyice oturdu.	Yerleşmek, kökleşmek
B) Temelin bu tarafı on santim oturmuş.	Toprak veya yapının çökmesi, aşağı inmek
C) Bir sandalyenin üzerinde oturmuş, önüne bakıyordu.	Yer almak, geçmek
D) Aynı semtte oturdukları için komşu da sayılırlar.	Bir yerde sürekli olarak kalmak, ikamet etmek
E) Böyle tembel tembel oturacağınıza çalışsanız olmaz mı?	Boş vakit geçirmek, boş durmak

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde başka bir örnek yoktur?**

- A) Güneşin kızıl, sarı ışıkları vadiyi çevreleyen tepeleri yalamaya başlamıştı. (Mecaz anlamlı sözcük)
B) Kuş sesleri küçük derenin pırl pırl sularının şırlıtısına karışıyordu. (Yansıma sözcük)
C) Gözü az ötede küçük kayanın ardına gizlenmiş bir çift sivri kulağa takıldı. (Ad aktarımı)
D) Bu koca dalgalarla baş edebilecek kadar güçlü değildi henüz. (Deyim)
E) Dışarı çok soğuktu ama içeride kimse üşümüyordu. (Zıt anlamlı sözcük)

10. **Aşağıdakilerin hangisinde “burun” sözcüğü deyim içinde kullanılmamıştır?**

- A) Kapıdan çıkar çıkmaz öğretmenimle burun buruna geldim.
B) On takla atan arabadan, burnu bile kanamadan çıktı, şaşılacak şey doğrusu.
C) Bu adam da her işe burnunu sokmadan sakın sakın oturamıyor.
D) Adam burnundan soluyor, sakın üstüne gitme, yoksa konuştuğuna pişman olursun.
E) Ayakkabının yırtık burnundan zavallının parmağı görünüyordu.

11. I. Dikkat et oğlum, düşüp bir yerini kıracaksın.
II. Birkaç gün evvel yağın yağmur sıcaklığı kırmamış.
III. Bazen ses tonumuzun bir insanı kıldığını görürüz.
IV. Firma son dakikada fiyatı yüzde yirmi kırıyordu.
V. Bu yıl oldukça şiddetli geçen kış hayvanları kıldı.
“Kırmak” sözcüğü yukarıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

12. **Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin sesteseşi yoktur?**

- A) Kapiya her yönüyle güvenilir birkaç adam koy.
B) Piknik alanındaki bütün masalar doluydu.
C) Ömer; genç, gülbüz bir köylü çocuğuydu.
D) İki kişi bir oldu ama hayvanın derisini yüzemiyor.
E) Kırık dökük kapıda asma bir kilit vardı.

13. Ben ordan geçerken biri amca dese gir içeri

Girip yerden selamlasam hane içindekileri
Yedi tepeli şehrinde bıraktım gonca gülümü
Ne ölümden korkmak ayıp ne de düşünmek ölümü

Bu dizelerde altı çizili sözlerin hangisi dolaylama örnektir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Hesse'nin *Görkemli Dünya* adlı yapıtı hacmine oranla son derece dolu ve bir hayli de yoğun bir kitaptır. Çiftlik Evi, Küçük Kasaba, Köprü, Ağaçlar, Öğle Dinlenmesi ve Göl, Ağaç, Dağ gibi alt başlıklara ayrılan metinlerin her biri yine Hesse'nin çeşitli çizimleriyle süslenmiş. Çizimler, âdetâta Hesse'nin gezip gördüğü yerlerin zihnindeki yansımasının somutlaşmış hâli. Yapıt bu yönüyle benzerlerinden ayrı bir yere konumlanmış. Bu vesileyle okur olarak bizler de Hesse'nin bir başka özelliği, ressamlığıyla tanışmış oluyoruz. Öte yandan yine bölümler arasında Hesse'nin şiirlerine de yer verilmiş.

Bu parçadaki altı çizili sözle, sözü edilen yapıtın hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Farklı anlatım tekniklerini denediği
B) Çağın sorunlarını öncelediği
C) Özgün bir yanının olduğu
D) Yeni bir anlam evreni oluşturduğu
E) Yoğun bir yapıya sahip olduğu
2. *Yeryüzü Karanlığı* Kerem Busbet'in yaşama ölüm arasındaki ince çizgide yürüdüğü mesafelerin çok kısa bir pusulası âdetâta. Hayata dair pek çok düşünce, bu incecik kitabın sayfaları arasında yerini bulmuş. Sanatçı bu yapıtıyla daha şimdiden geleceğin koridorlarında yürümeye başlamış. Busbet, yürürken düşünüyor ve yazdıklarıyla da okuru düşündürüyor. Her ne kadar "ölmek yaşamaktan çok daha iyi" dese de o, yaşamın anlamını aramaya devam ediyor. En sonunda biz de bu görkemli dünyanın bir köşesinde kendimize soruyoruz: "Acaba gerçek olarak ele aldığım her şey sadece dışarı atılmış bir şekilde iç dünyanın yansıması mı?"

Bu parçada geçen "geleceğin koridorlarında yürümeye başlamak" sözünü anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmiş ile gelecek arasında köprü olmak
B) Özgün bir biçim yakalamak
C) Günceli yakalamayı başarmak
D) Sözcüklerin anlam evreninde gezinmek
E) Kalıcı olma yolunda ilerlemek

3. Dış dünyada meydana gelen büyük değişimler, kargaşalar ve karmaşalar algımızı pencerenin dışına ---- sonuçları iç dünyamızda ----.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilebilir?

- A) itse de – dengeleniyor
B) yöneltse de – doğuyor
C) çıkarsa da – büyüyor
D) çevirse de – yankılanıyor
E) baktırsa da – savaşıyor

4. Yazar, hem bir saat gibi hem bir pusula gibi olmalıdır. Bu iki gerçek, yazarın yapay olarak edindiği bir güç olmamalı, bu, aslında duyduğu bir yetenek olmalıdır.

Bu cümlede altı çizili sözle yazarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İçinde bulunduğu zamanı es geçmemek
B) Seslendiği topluma ulaşılacak hedefleri göstermek
C) Çağın öncelediği problemlere duyarsız kalmamak
D) Zamanla yarışarak geleceğe çok eser bırakmak
E) Yapıtlarına zamanını yansıtıran okuyucuya yol da göstermek

5. Geliniz çocuklar yolunuzu aydınlatacağım, diyor Tagore. Bu yanlış bir düşünce. Hiçbir ozan çocukların yolunu aydınlatamaz. Şairlerin yolunu zaten iç evreninde dolaşan çocuklar, çocuksuluklar aydınlatır.

Bu cümlede altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birçok şiire çocukların ilham vermesi
B) Şairlerin çocuksu bir ruh taşıması
C) Çocukluğun şair için en önemli malzeme olması
D) Çocuksu mutlulukların şairlerin şiirlerine yansıması
E) Şairlerin çocuk davranışlarını şiirleştirmesi

6. Hüzün, hicran, ayrılık, Doğu'da bir yaşama biçimi olduğundan hüzün Doğu'da ---- çünkü Doğu insanı ---- yaşar ve hep hüzünlüdür.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) düşünülür - fikirleriyle
B) yaşanır - savaşlarla
C) tanımlanır - bilgece
D) harmanlanır - acıyla
E) yüceltilir - duygularıyla

7. Yazdığımız metni başkası yazmış gibi okumaya çalışırız ama bunu tam olarak başaramayız çünkü kimse kendisinin okuru olamaz. Zihni, o metin için düşündüğü ama uygulamaktan vazgeçtiği çeşitli kurgularla, o metinden çıkardığı cümlelerle, kelimelerle doludur çünkü.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kişi kendi yapıtını tüm yönleriyle değerlendiremez.
B) Bir yapıtı tekrar tekrar okumak sıkıcı bir eylemdir.
C) Eleştirel okuma bir yapıtın değerine değer katar.
D) Yazmak ve okumak birbirinden çok farklı eylemlerdir.
E) Yazar yapıtını yeniden okuyup düzeltmekte zorlanır.

8. Şiire yakınlık her romancıya çok şey katar; cümlelerini ses terazisinde nasıl tartacağını, tartarken nelere dikkat edeceğini öğretir en azından. Boşluk oluşturma ve nefes boyunu ayarlama maharetini pekiştirir. Sözü firesiz söyleme alışkanlığı kazandırır.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgün bir söyleyişe ulaşmak
B) Metin aralarında şiire yer vermek
C) Sessel yinelemeler kullanmak
D) Ahenkli söyleyişe ulaşmaya çabalamak
E) Ses ve anlam arasında denge kurmak

9. Ben Şehrazat ile Beckett'in evliliğinden doğmuş bir çocuğum. Konuşurken annemin Şehrazat'a, susarken de babamın Beckett'a benzemesinden yola çıkarak kurduğum cümle bu. Sesimde Şehrazat'ın yüzyıllar önceki sesi de var, Beckett'ın dünkü sesi de.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Önceki sanatçıları taklit etme
B) Masal anlatımından etkilenme
C) Doğu ve Batı kültürünü bir potada eritme
D) Geçmiş ve gelecek arasında köprü olma
E) Geçmişin izlerini sürerek çağı yakalama

10. Hani bazı insanlar vardır, yaptıkları işten hiçbir zaman emin olamazlar, sağına soluna defalarca bakar dururlar ve o işi cesaret edip de bir türlü tezgâhtan indirmezler. İşte ben o mızımız insanlardanım. Bu nedenle, yazdıklarımı okuttuğum arkadaşlar, tamam orası oldu artık, daha ne uğraşıyorsun, geç öteki sayfaya diye sık sık uyarır beni.

Bu parçada altı çizili sözle, sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Özgünlüğü yakalayamamak
B) Geleceğe kalamama endişesi duymak
C) Konu bulamama korkusu yaşamak
D) Kendine yeterince güveni olmamak
E) Başkalarının beğenisine sunmamak

11. Bilişsel sinir bilim ve nörolojik görüntüleme teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte insan beyninin bilgisayar ve makinelerle iletişim kurmasının ----. Bu gelişmeler sayesinde beyin dalgalarından sensörler aracılığıyla elde edilen verilerin işlenmesiyle harici cihaz ve makinelere ---- komutları vermek mümkün hâle geldi. Bilim-kurgu kitap ve filmlerde fazlaca yer bulmuş olan insanın biyolojik bedeninin dışındaki cihazları beyni sayesinde kontrol edebilmesi fikri bilimsel gelişmelerle birlikte hızlı bir şekilde kurmaca olmaktan çıkıp gerçeklik hâline ---- devam ediyor.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) önüne geçildi – arzulanana – dönüşmeye
B) keşfi yapıldı – ilgi çeken – savrulmaya
C) yolu açıldı – istenilen – gelmeye
D) olanağı bulundu – kurgulanan – evrilmeye
E) imkânı doğdu – bilinen – açılmaya

1. Okuyup yazmanın halk arasında yayılması ve buna bağlı olarak okuyucu sayısının — yazı dünyasına bulaşan bir hastalık var. Bu hastalık, hayalin bütün bahçelerine yayılmakta ve — soldurup kurutmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla getirilebilecek en uygun sözler aşağıdakilerden hangisinin verilmiştir?

- A) azalışı nedeniyle – tüm yaprakları
B) artmasına rağmen – bütün çiçekleri
C) yükselmesi yüzünden – dalları
D) çoğalmasından dolayı – düşler evrenini
E) bilinmemesi sebebiyle – güzel duyguları

2. Düşünce dünyasında değişiklik yapamayanlar, zamana karşı koyamaz.

Bu cümlede, altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) O sadece yaşadığı çağın duyarlılığına seslenen bir yazar olduğundan unutulup gitmişti.
B) Yetkili memur, şikâyet dilekçesine şöyle bir göz atıp dilekçeyi incelemeyi masaya bıraktı.
C) Arkadaşının sözlerine katılmamak için gösterdiği çaba boşa gitmişti.
D) Sanatçıların, eser yazmakta karşılaştığı güçlükler, onların gelecek nesillere ulaşmasını engellemez.
E) Çocukluğunda yaşadığı bu olayı sık sık hatırlar, unmadığını göstermek için çevresindekilere de anlatırdı.

3. Okuyucuya gidebilmenin mecazlara sarak değil, sözcüklerin ilk anlamlarına sıkı sıkıya yapışarak sağlanabileceğine inanır, bunu yazılarında kanıtlardı. Söylemek istediğini en kestirme yoldan söylerdi. Su içer gibi okurdunuz yazılarını.

Bu parçadaki altı çizili sözle yazara ilişkin olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlgi çekici konuları ele aldığı
B) Sözü gereğinden fazla uzatmadığı
C) Etkileyici sözcükler seçtiği
D) Doğal ve akıcı bir anlatımının olduğu
E) Duygularını apaçık ortaya koyduğu

4. Aysel Hanım tüm istedikleri olsun isterdi. Zaman zaman bu istekleri gerçekleşmediği için agresif tavırlar sergileyebiliyordu. Yaşam karşısında türlü zorluklarla karşılaşması onun davranışlarında ipleri kendi istediği gerginlikte tutmayı gerektiren bir tavır oluşturdu.

Bu parçada geçen “ipleri kendi istediği gerginlikte tutmak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bulunduğu ortamda fikirlerinin doğruluğunu kanıtlamak
B) Tüm konularda kendisini yetkin görmek
C) Kendini daha güçlü bir karakter olarak göstermek
D) Hayat karşısında tüm davranışlarında ilişkilerini kendi ölçütlerine göre yönlendirmek
E) İsteklerinin gerçekleşmesi için her yolu denemek

5. “İstanbul’da kazı çalışmalarının ardı arkası kesilmiyor.” cümlesindeki altı çizili sözün bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) İstanbul’un bu ilçesinin nüfusu günden güne artıyor.
B) Geçen yıl kiraladığı eve, ev sahibi yine zam yapmış.
C) Ödevlerini tamamlamadan hiçbir yere gidemez.
D) Yağışlar ara vermeden iki gündür devam ediyor.
E) Önemli bir iş toplantısı için yarın Ankara’ya gideceğim.

6. Düşünen her insan gibi ben de hayatımızın değişmesi için sabırsızdım. Fakat canlı hayata, yaşayan ve duyan insana, cansız madde karşısındaki bir mühendis gibi değil, bir kalp adamı olarak yaklaşmayı isterdim.

Bu parçada geçen “kalp adamı” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçı duyarlılığını her zaman koruyabilmek
B) İnsanlar hakkında bilgi ve tecrübe sahibi olmak
C) Hayata ve olaylara duygusal yönden bakmak
D) İnsanlığa bilimsel çalışmalarla katkı sunmak
E) Halkın içinden biri olarak varlığını sürdürmek

7. Garip şiiri için yürütülen aşığılama, gözden düşürme, kara çalma kampanyası hızını yitirince ya da gerçek karşısında gerilemek zorunda kalınca şiir okuru, kuru gürültüden kurtulmuş; bu şiire ısınmaya, alışmaya ve bu yeni şiiri giderek sevmeye başlamıştı.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sonuç getirmeyecek, gereksiz eleştirilerden uzaklaşmak
B) Olayları, olguları nesnel ölçütlerle değerlendirmek
C) Bir amaca ulaşmada karşılaşılan güçlükleri yenmek
D) Kimi olumsuz eleştirileri doğal karşılamak
E) Akla yakın olmayan sözleri kanıksamak

8. Öyle kitaplar var ki okuyanın iç dünyasını allak bullak eder, onu soruların ağına düşürür.

Bu cümlede geçen "soruların ağına düşürmek" sözüyle söz edilerek kitaplarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Duygu ve düşünce yönünden zengin olmak
B) Olaylara farklı açılardan bakmayı sağlamak
C) Sorgulayıcı bir yön kazandırmak
D) Gerçekleri olduğu gibi ortaya koymak
E) Güç durumları anlamayı kolaylaştırmak

9. İstanbul, yeryüzünün önemli kentlerinden biri. Tarihî mirası günümüze taşınması kadar, tarihsel olaylara, tarihin önemli dönemeçlerine tanıklık etmesiyle de bu yanını hep korumuş bir kenttir. Yok etme eğiliminin bu denli baskın olduğu günümüzde kentin kültürel kimliğini yitirmeye yüz tutması üzücü. Bu kaygı herkesi düşündürmeli.

Bu parçadaki altı çizili sözle sözü edilen kentle ilgili olarak asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmişine özgü niteliklerin tümüyle yok olması
B) Belirgin özelliklerinin zamanla büsbütün değişmesi
C) Kimi özelliklerinin ortadan kalkması üzere olması
D) Eski değerlerinin koruma altına alınmaması
E) Unutulmuş güzelliklerinin canlandırılmaması

10. Sanat alanında olgunlaşma, oturma diye bir şey vardır kuşkusuz ama insan yine de genç yanını, sivri yanını yitirmemeli hepten.

Bu cümlede geçen "sivri yanını yitirmemek" sözüyle, anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnatçı kişiliğinden ödün vermemek
B) Yaratma gücünü sürekli kılmak
C) Genel tutum ve davranışların dışında kalmak
D) Yaşamı iyimser bir bakış açısıyla yansıtmak
E) İşinde kararlı ve titiz davranmak

11. Benim için her hayat yazılmaya değer değildir. Sıradan şartlarda akan bir hayattan niye söz edeyim? Bir hikâye, anlatıldığında beklenen etkiyi yaratabilmeli. Benim bir hikâyeyi yazmam için onun içimdeki bir tele değmesi gerekir.

Bu parçada geçen "içimdeki bir tele değmek" sözüyle yazar, hikâyenin hangi özelliğini anlatmak istemiştir?

- A) Üstünde olumlu bir izlenim bırakma
B) Düş gücünü harekete geçirme
C) Olağanüstü durumları yansıtmak
D) Duygu ve düşünce dünyasını zenginleştirme
E) Duygusal açıdan etkileyici olma

12. Genç şair yürekli olmak zorundadır. Nâzım Hikmet yürekli olduğu için kendi sesiyle, yeni şiiriyle dönemini sarsmış, bir hoş seda bırakmış. Orhan Veli, Melih Cevdet ve Oktay Rifat'ın çıkışlarının ne denli büyük bir yüreklilik olduğunu, işin başındaki her genç şair, şiir tarihinden iyice öğrenmelidir. Fazıl Hüsnü'nün, Behçet Necatigil'in yürekli çıkışları ve sonuna dek süren tavırları, sese ses ekleme ve sonsuz şiir yankılanmasına ulanmanın yolunu yordamını gösteriyor.

Bu parçadaki altı çizili sözle sözü edilen şairlerle ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ünü geniş kitlelere ulaşma
B) Şiirsel birikime katılma
C) Gerçekleri yüksek sesle dile getirme
D) Kendinden öncekileri aşmaya çalışma
E) Kendine özgü bir şiir anlayışı geliştirme

1. Yazar, anlatısını inceliklerle örmeyi çok iyi biliyor. Sözcükleri bir kuyumcu titizliğiyle işliyor. Ama en önemli özelliği şu: Görüşlerini satır arası göndermelerle bildirmek konusunda çok başarılı. Uyanık okur, yine de bu imaları sezebiliyor.

Bu parçadaki altı çizili sözle yazarın hangi özelliği anlatılmak istenmiştir?

- A) Soyut ve anlaşılmaz şeyler söylemesi
B) Okuyucuyu merak içinde bırakması
C) Belirli bir dil anlayışından yoksun olması
D) Okurunu belli bir düşünceye yönlendirmesi
E) Düşüncelerini üstü kapalı, dolaylı iletmesi
2. Edebiyat cambazları, yeteneksizliğe sanat cilası vurmak konusunda ne denli ustalarsa "pazarlama" işinde de öylesine beceriklidirler. Bu alanda her birinin kendine özgü, özel yöntemleri vardır. Ancak bir ortak nokta olarak hepsi de üçüncü sınıf eleştirmenleri, edebiyat simsarlarını avlamaya çalışır, övgüler düzdürürler kendileri için.

Bu parçadaki altı çizili sözle parçada eleştirilen kişilerin hangi özelliği anlatılmak istenmiştir?

- A) Bir şeyi yapma gücünden yoksun olmak
B) Üstün yaratıcılık özelliği bulunmaması
C) Sanatsal niteliksizliği göz boyayarak örtmek
D) Özgünlükten ödün vermeyerek yazmaya yönelmek
E) Gerekli bilgiyi edinme konusunda yetersiz olmak
3. Onda, karikatür hevesi pek genç yaşta bir tutkuya dönüştü; hayatının yörüngesini çizdi. Benliğinden fıskıran bir itici güçle her şeye karikatür açısından bakmak gibi bir özelliği vardı. O bakışın içinde, gördüğünü çizgiye dönüştüren bir ikinci açı mı var diye merak ederdim.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlgi alanını çizgiyle sınırlı tutmak
B) Düş gücüne dayalı ürünler ortaya koymak
C) Olgulara çizer bakışıyla yaklaşmak
D) Çok boyutlu bir bakış açısı geliştirmek
E) Yaşamın gülünç yanlarını incelemek

4. Onun yazılarını günü gününe izler; yazılarının konusu, dili hakkında ince eleyip sık dokuyarak değerlendirmeler yapardı. Kimileri gibi göz ucuyla okuyanlardan değildi. Üstelik her yazıyı dosyalar, değerlendirmelerini dosyanın sonuna iliştirir, onları hafızanın acımasızlığına kurban etmemek isterdi. Şıpsevdi okuyuculardan değildi o.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki numaralanmış sözlerin biriyle ilgili bir açıklama değildir?

- A) Üstünkörü değerlendirmelerden kaçınmak
B) Unutkanlıktan doğabilecek kötü sonuçları engellemek
C) Ara vermemek, düzenli olmak
D) Okuduğu metne gelişigüzel yaklaşmamak
E) Değerlendirmelerinde ön yargılı davranmamak
5. Şunu iyi bilmiş olun, sizin yazdığınız şiir - üzümlük söylüyor - şiir falan değil, ilginçlik olsun diye yapılmış bir oyundur. Okunduktan sonra yine kitapta kalan, yalnız gözle okunsun diye dizilmiş, kara kara birtakım işaretler... İşte o kadar!

Bu parçadaki altı çizili sözle, sözü edilen şairin şiirlerinin hangi yönü eleştirilmiştir?

- A) Okur üzerindeki etkisinin sınırlı olması
B) Hayal kırıklığını ön planda tutması
C) Olayların ayrıntılarına inememesi
D) Şiir niteliğini taşımayan anlamsız, boş sözcüklerden oluşması
E) Konu seçiminde özgünlükten uzak olması
6. Bir eleştirmenin, eleştireceği eser hakkında bilgisinin yeterli olması, iyi bildiği bir eseri eleştirmesi gerekir. Yoksa kulaktan dolma bilgilerle eleştiri yazısı yazılmaz.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Yeterince açık olmamak
B) Doğruluğu tartışmalı olmak
C) Sağlam ve güvenilir olmamak
D) Başkalarından gelişigüzel edinilmiş olmak
E) Araştırılmadan, çevreden işitilmiş olmak

7. Akıl, her nesneyi kamera acımasızlığıyla gören bir kavramdır.

Bu cümlede geçen "kamera acımasızlığıyla görmek" sözüyle, aklın hangi yönü vurgulanmaktadır?

- A) Tarafsızlığı, bir taraf tutma olarak görme
B) İnsanı bazen acımasızca davranmaya yöneltme
C) Gerçekleri, duyguları katmadan algılamak
D) Kişiyi yanlış kararlar vermekten alıkoyma
E) Gerçekçi ve tutarlı olmayı her zaman başarma

8. Günümüzde birçok romancı, geçmiş yüzyılları şimdiye aktarmaya çalışmakta yani tarihi, roman konusu yapmaktadır. Bu duruma diyecek bir sözüm elbette olamaz fakat televizyon dizileri ile popülerlik kazanan "tarih sarayımız"ın bir tek "harem" kapısı yok. Benim anlamakta zorlandığım neden biri bu kapıdan girdi diye diğer romancılar da hemen o kapıya üşüşüyor? "Sultanlar, cariyeler, gözdeleler..." havada uçuşuyor, kapanın elinde kalıyor. Oysa bir romancı "harem" kapısı dışında, tarihe delikler açma becerisine sahip değilse tarihin o karanlık dehlizlerine, odalarına girmemeli.

Bu parçada geçen "tarihe delikler açma becerisine sahip olmamak" sözüyle romancıların hangi yönü eleştirilmiştir?

- A) Gerçekleri olduğu gibi yansıtma güçlerinin zayıflığı
B) Tarihe farklı bakış açıları ile bakabilme yeteneklerinin eksikliği
C) Roman yazacak kelime hazinelerinin kıtlığı
D) Harem konusundaki bilgilerinin yanlışlığı
E) Televizyon dizileri için kurgularının yetersizliği

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç içindeki sözün anlamını içeren bir söz yoktur?

- A) Kumandan, gözlerini, alacağı kalenin sallanan bayrağına dikmişti. (Kuşatmak)
B) Kalenin avlusuna silahlarını, gümüş takımlarını, en kıymetli eşyalarını yığarak yakmış. (Üst üste koymak)
C) Son hücumda bizim asker, kalenin kapısını zorladı. (Açmaya çalışmak)
D) Arslan Bey, planlarını en yakın adamlarından bile saklardı. (Gizlemek)
E) Birdenbire soğuk, nemli bir duman kadar koyu bir sis her tarafı kaplamıştı. (Sarmak)

10. Sabahtan beri yürüyorduk. Düşe kalka geçtiğimiz sarp keçi yolları bazen sel yankları içinde kayboluyor, bazen sık fundalıklardan ayrılarak, dibinde sivri sivri çam tepeleri görünen karanlık çukurlara sapıyordu. Kılavuzu, Kumdere köyünün en namlı nişancılarındandı.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinde mecazlı bir söylem vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. I. Yeni şairleri, kendilerinden önceki şiiri inkâr edip küçümseme ve alaya alma eğilimindeydiler. Bunlar sıfırdan başlayacak ve şiiri Batılı bir Türk şiirine götürecektlerdi. Bu yanlış çıkış noktası, onları kendilerinden önceki şiir yenileyicilere iyice yaklaştırmaktaydı. Bunların kusuru, Batı'dan aktarma bir yöntemi tepeden inme bir anlayışla kendi koşullarımıza uydurmaktı. Bu koşulların bir toplum ve sanat geleneğinin estetik ve toplumsal yüküyle dolu olduğunu hesaba katmadan yapıyorlardı bunu. Onlar da öncekiler gibi "bileşim" yerine "öykünme" yoluna gitmişler, ulusal koşulların etkisiyle hareket noktalarını yitirip bir süre sonra da kendi kendilerinin uzağına düşerek ufalanmışlardır.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Niteliği göz ardı etmek – amacından sapmak
B) Boş yere uğraşmak – dileğini gerçekleştirilememek
C) Öz güveni sarsılmak – kendine yabancılaşmak
D) Ne aradığını bilememek – gerçeklikten ayrılmak
E) İlk söylediğinden uzaklaşmak – inancı yok olmak

12. Bende çocukluğumdan kalma bir alışkanlık vardır, her nesneye bir renk verme gibi. Bunlar o nesnenin niteliğine göre bir de olabilir, birçok da. Yazarlara da renkler verip onları öyle tanımaya çalışıyorum. Bazen renk cümbüşü içinde kalanlar oluyor hiç aklımdan çıkaramadığım. Bazen de hiç renk veremediğim, renksiz yazarlar oluyor çarçabuk unuttuğum. Bu yazar da öyle olacak galiba, ona özgü bir renk bulamadım çünkü.

Bu parçada geçen "renksiz yazarlar" sözüyle yazarların hangi yönü vurgulanmak istenmiştir?

- A) Hayal gücünden yoksun
B) Anlatımı oldukça soyut
C) Dikkat çekici nitelikten uzak
D) Belirli konuların dışına çıkmayan
E) Okuyucunun merakını kamçılayamayan

1. Şeyh Galip, "Esrarımı Mesnevi'den aldım / Çaldımsa da miri malı çaldım" diyerek Mevlâna'ya göndermede bulunuyor; onun yapıtını herkesin (miri) malı saydığını, esinlenmenin suç olmadığını belirtiyor. Divan şairleri Behçet Necatigil'in *Açık* şiirinde söylediği gibi aynı taşları kullanıp yeni bir yapı, yepyeni bir anlam binası inşa etmeye çalışıyorlar.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendinden öncekilere öykünmek
B) Aynı biçimler içinde farklı konulara yönelmek
C) Benzer malzemelerden özgün biçimlere ulaşmak
D) Kalıcı olmak için geçmişi yok saymak
E) Yoğunluğa ulaşmak için anlamı dışlamak

2. İlk şiir bilgilerimi halk edebiyatı okuyarak edindim. O zamanlar on iki, on üç yaşındaydım. Modern şiirin ustalarıyla ise beş-altı yıl sonra tanıştım. Yani önce sesi, sonra sözü buldum. Bende şiirden önce ses oluşur. Sıralamam, "önce kulak, sonra kalem" şeklindedir.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Estetiğin anlamın önünde olduğu
B) Biçim kaygısının anlamı kısırlaştırdığı
C) Müzikalitenin şiirde vazgeçilmez olduğu
D) Ahenkli sözlerden uzaklaşmak gerektiği
E) Biçim ve içerik uyumunun şiirin önüne geçtiği

3. Kelimeler dilin özü, onları kullanabilmek ise büyük bir ustalık işidir. Büyük bir şair olan Cemal Süreya tam bir kelime kuyumcusudur.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Söz oyunlarını incelemek
B) Sözcükleri ustaca kullanmak
C) Sanatlı dil kullanmayı yeğlemek
D) Dilin tüm kurallarına hâkim olmak
E) Konuşma dili rahatlığına ulaşmak

4. Sanatçı bir yazısında günlük yazı yazmanın tuzaklarından söz eder. Bunlardan biri de yazarın olaylara yakından bakmasıdır. Olaylara yakından bakmasını bilmeyen bir yazar at gözlüğünü takmış, çevresinden habersiz yaşıyor denemektir. Böyle bir yazardan topluma ve okuyucuya bir fayda beklemek olanaksızdır.

Bu parçada altı çizili sözle yazarın olaylara bakışıyla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oylumlu yapıtlar verememek
B) Yaşamdan kopuk bir yerde konumlanmak
C) Duygusallığı yansıtamamak
D) Güncellikten beslenememek
E) Geniş bakış açısından yoksun olmak

5. Bundan sonra şiirlerini gerçeküstü yöneme tam uyarak yazacağını söylemişti bana Oktay Rifat ve eklemişti: Tabii, yeni, hep lirik. O kanadayız ki onun şiirinin eksenini bu sözcükte, lirizm sözcüğünde dönmektedir.

Bu parçada altı çizili sözle, sözü edilen şairin şiirlerinin hangi yönü vurgulanmak istenmiştir?

- A) Dayanak noktası
B) Beslendiği kaynaklar
C) Biçimsel özellikleri
D) Ana çizgisi
E) Ana duygusu

6. Şiirimde yapaylığa hiç düşmedim sanıyorum çünkü şiiri hep tavrın önünde tuttum. Bildiri yazmadığımızı sanat yaptığımızı düşündüm. Bunlar da bildiri olsun diye yazılmadı, bir sıkıntının, bir öfkenin dışavurumuydu belki. Ama şiir coğrafyayı geliştirdiler ve bu çok hoşuma gitti.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmişe öykünmek
B) İçerik çeşitliliği sağlamak
C) Biçimsel çeşitlemeler yapmak
D) İlgi alanını genişletmek
E) Daha çok okuyucuya ulaşmak

7. Kitabı sadece bir sanat kitabı ya da belli bir sanat akımını inceleyen araştırma kitabı olarak görmemek lazım. Çünkü kitap bize bunların fazlasını verdiği gibi, aynı zamanda tarihimize dışarıdan bir göz ile bakmamızı sağlıyor. Kitabın belki de en güzel yanı bu oldu benim için.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Empati yeteneğini geliştirmek
- B) Nesnel bir değerlendirme yapmayı amaçlamak
- C) Duygusallıktan uzak bir yaklaşıma yönelmek
- D) Objektifliği yakalamaya çalışmak için uğraşmak
- E) Tarafsız bir bakış açısıyla bakmayı öncelemek

8. Yaz Dönemi'yle başlayan dönemeçten Necatigil şiirinin gittikçe kapalılaştığı görülür. Necatigil, okurun şiire etkin katılımını sağlamak için şiirini yoğunlaştırırken araya boşluklar bırakır. Böylece okur, boşlukları kendince doldurarak şiiri yeniden üretir, zenginleştirir.

Bu parçada altı çizili sözle Necatigil'in şiiri ile ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okuyucuyu şaşırtarak etkilemek
- B) Okuyucunun dikkatini üst seviyede tutmak
- C) Okuyucunun yorumuna açık bölümlere yer vermek
- D) Okuyucuların şiire katılımını sağlayarak şiir okuyucusunu etkinleştirmek
- E) Şiirle okuyucu arasında bağ kurmak

9. Hemingway'in yaşama ve yazma deneyimini ilgi çekici bulurum. Muhabirlik, savaşta ambulans şoförlüğü, Afrika'da aylarca süren safariler, avcılık, hastalıklar, uçak kazaları... Bütün bunlar Hemingway'in yazısına engel değil kaynak olmuşlardır.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) İlham olmak
- B) Yaşadıklarından yararlanmak
- C) Çıkış noktası olmak
- D) Ana temayı yakalamak
- E) İçerik olarak beslenmek

10. Okur yazınsal metni her okumada yeni baştan ---- o metnin artık tüketicisi değil, ----.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) düşünürken - en sevgili dostudur
- B) hayal ederken - yazarın temsilcisidir
- C) kurarken - üreticisidir
- D) oluştururken - yayıcısıdır
- E) sahiplenirken - temsilcisidir

11. Kurduğu kendine has dil, yapaylıktan uzak anlatımı; üzerinde çalışılmış, kafa yorulmuş, aceleye getirilmemiş öyküler olması Derdin İncinmesin'deki öyküleri sanatçının öykücülüğünü özgün kılan etmenlerdir. Yazar öykülerinde bedene uygun elbiseyi çok iyi giydirmiş. Birileri öldürülüyor, birileri yok sayılıyor, birileri itilip kakılıyor öykülerde. Alıp götürülenler ve geri gelmeyenler oluyor bir sayfada; başka bir sayfada her daim ölümü beklediği için cenaze matemine hiç ara vermeyen birisi...

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Estetik güzellikleri ön plana almak
- B) İçeriği tam olarak yansıtılabilmek
- C) Sözcük seçiminde sorunlar yaşamak
- D) Güzellikle düşünceyi birleştirmek
- E) Öze uygun biçim oluşturmak

12. Bir sözcüğün benzetme amacı ile başka bir sözcük yerine kullanılmasına deyim aktarması denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde deyim aktarması yoktur?

- A) Bu güzelim çiçekler dağın eteğinden aşağı doğru akıyordu.
- B) Yorucu bir mücadeleden sonra aslanlarımız Avrupa'daki ilk maçlarını kazandı.
- C) Görüşlerinden bir yılanın deri değiştirmesi gibi kolayca vazgeçebiliyor.
- D) Son toplantıda yönetim kurulu başkanı sinirden köpürdü.
- E) Sabah güneşi her zamanki gibi gülümseyerek selamladı bizi.

1. Günlük konuşmalarımızda, insana özgü birçok durumu “kafa” sözcüğüyle kurulan sözsel bağdaştırmalarla anlatırız. Söz gelimi, zihni yoran sorunlarla sürekli uğraşmak için kafa eksitmek; anlayışları, tutum ve gidişleri birbirine uygun arkadaşlardan her biri için kafa dengi; düşüncesine, isteğine uygun olmayan duruma canı sıkılmak, kızmak için kafası şişmek; zihni yorulduğu için düşünemez olmayı kafası durmak; delilik belirtisi göstermek için de kafayı üşütmek deyimini kullanırız.

Bu parçadaki altı çizili deyimlerden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. --- deyimini başka dillerde var mıdır bilmiyorum. Tam böyle olmasa da bir karşılığı vardır şüphesiz. Bir görünüşün çevirisi çünkü bu, adlandırılmazsa olmaz. Okulda hem müzik dersimizi veren hem de revire bakan hocamızın lakabıydı. Zayıf bir adamdı, yüzünden iskeleti okunurdu. Epeydir kullanmamışım deyimini. Dün, bir kahve taraçasında, tam önümde oturan kadını görünce dipten yüzeye vuruverdi. Düpedüz ayağa kalkmış bir mumyayı andırıyordu gövdesi. Yaz sıcaklığında giydiği kısa kollu, omuzları düşük giysisinden dolayı, kolları ve omuzları, boynu ve omurgasının üst bölümü olanca şaşırtıcılığıyla ortaya çıkmıştı. Derisiyle kemikleri arasında başka bir tabaka yoktu sanki. Birden, önünden, şişmandan da fazla, bir başka kadın geçti. Birbirlerini fark etmediler.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bostan korkuluğu
B) Canlı cenaze
C) Kuru kütük
D) Eciş bücüş
E) Geniş karınlı

3. Türkçede “dil” kelimesiyle meydana gelen deyimler insanın olumlu davranışları, özellikle insanın kendisine verilen sırları saklamasını bilmek, doğru yanlış, yerli yersiz konuşmaktan sakınmak, yani ağzına gelen her şeyi söylememek, ağırbaşlı olmak, çok az konuşmak anlamında kullanılmaktadır. Dilini tutmak, dilini sıkı tutmak, dilini yutmak, dili sağlam olmak, ağız var dili yok, dilinin ucunda olmak deyimleri bunlara örnektir.

Bu parçada altı çizili deyimlerin hangisi verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. O, işine gelmeyen bir sözü dikkate almaz, kulak arkası eder. Çok sevilince yüzü düşer. Öfkelenmiş ya da canı sıkılmışsa suratı asılır, o zaman yüzünden düşen bin parçadır. Olumsuzluklara kapılmayıp her işte bir hayır vardır, der. Konuştu mu öyle güzel konuşur ki ağzından bal damlar.

Bu parçadaki numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması cümle içinde verilmemiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. **Aşağıdakilerin hangisinde açıklamayla yay ayrıç içinde verilen deyim anlamca uyuşmamaktadır?**

- A) Birini bir şeye inandırmak, ikna etmeye çalışmak (Ağzından girip burnundan çıkmak)
B) Birini dikkatle, hayranlıkla dinlemek (Ağzının içine bakmak)
C) Gizli tutulması gereken bir şeyi düşünmeden ya da bilmeden söyleyivermek (Ağzından kaçırmak)
D) Gizli bir şeyi belli etmeden öğrenmeye çalışmak (Ağzına gem vurmak)
E) Kendisine verilen sırları saklamasını bilmek (Ağız sıkı olmak)

6. I. Devletimiz baş gösteren yeni sorunları çözecektir.
II. Komşular gittikten sonra baş başa kaldılar.
III. Futbolda değil ancak voleybolda başa çıkarım onunla.
IV. Baş aşağı giden işlerinin önünü alamadı bir türlü.
V. Senin gibi biriyle kolay baş ederim ben!

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde kullanılan deyimlerden hangileri anlamca aynı doğrultudadır?

- A) I. ve II.   B) I. ve III.   C) II. ve IV.
D) III. ve V.   E) IV. ve V.

7. Konuşan birinin konuşmasını terbiyesizce kesmek ve kendi konuşmaya başlamak söze karışmak, sözünü kesmek, sözü ağızından almak, sözü bağlamak, sözü ağızına tıkamak, deyimleriyle ifade edilmektedir.

Türkçede bu konuda söylenmiş olan deyimlerin sayısı diğerlerinden oranla fazladır. Bunun nedeni de deyimlerin atasözleri gibi eğitici olduğu ve insanlar arasındaki olumsuz davranışları eleştirerek iyiliğe çağırmasıdır.

Bu parçada altı çizili deyimlerin hangisi kendinden önce yapılan açıklamaya örnek olamaz?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. Ayıya dayı demek deyiminde kötü de olsa çıkarı için birine iyi demek; kafa patlatmak deyiminde bir insan hakkında kötü konuşmak, onun şeref ve haysiyetine dokunacak şekilde bir şey demek; abuk sabuk konuşmak deyiminde birbirini tutmayan, saçma sapan sözlerle konuşmak; ateş püskürmek deyiminde çok fazla kızmak, aşırı derecede sinirlenerek konuşmak; aba altından sopa göstermek deyiminde ise birinin kapalı bir şekilde tehdit etmesi ise konuşmadan çok eylem, davranışla ilgilidir.

Bu parçada altı çizili deyimlerin hangisi yapılan açıklamayla uyumsuzdur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. Türkçede konuşmayla ilgili deyimler insan vücudundaki diğer organların adlarıyla meydana gelmektedir: Çene çalmak, burnunun dikine gitmek, çene yormak, çenesi düşük, kafadan atmak, ağızından çıkan kulağı duymamak, ağır başlı olmak, ağzının payını vermek, baş kaldırmak gibi.

Bu parçada altı çizili deyimlerin hangisi yapılan açıklamayla uyumsuzdur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. Aşağıdaki deyimlerin hangisi verilen açıklamayla uyumsuzdur?

- A) Ağzına bir parmak bal çalmak: Yalan söylemek, tatlı vaatlerde bulunarak birini kandırmak, oyalamak.
B) Ağzını açıp gözünü yummak: Çok öfkelenerek konuşmak, ağzına geleni düşünmeden söylemek.
C) Ağız değiştirmek: Önce söylediğini başka türlü anlatmak.
D) Ağızından düşürmemek: Her zaman bir insan veya bir şeyle ilgili aynı şeyleri konuşmak.
E) Ağzını bıçak açmamak: Sonunu düşünmeden ağzına gelen bütün ağır sözleri söylemek.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim açıklamasıyla birlikte verilmemiştir?

- A) Dün açlıktan nefesin kokuyordun, yoksulluk içinde yaşıyordun ama bugün her şeyi nasıl da unuttuverdin.
B) Daima açık konuşan, gerçeği çekinmeden söyleyen insanları severim.
C) Suların kesileceğini biliyordum ama nedense kovaları doldurmayı akıl edemedim.
D) Ar damarı çatlamış, utanma duygusunu yitirmiş bir insandan güzel şeyler beklemek boşunadır.
E) Alın teri dökmeden, zahmetli iş görüp çok çalışmadan emeğin ne olduğunu bilemezsin.

1. (I) Bu yazı, Güven Turan hakkında ayaküstü tutulmuş notlardan oluşuyor. (II) Birkaç cümleyle "Güven Turan kimdir?" sorusunu yanıtlamam istense aşağı yukarı burada kaleme aldıklarımı söylerim. (III) Okuduğum, yazılarını ve kitaplarını merakla beklediğim isimlerden biri. (IV) Şairlik, öykü yazarlığı, eleştirmenlik, editörlük, çevirmenlik gibi alanlarda zaman içinde kendini ispatlamış özgün bir kalem. (V) Birçok şeyi aynı anda iyi yapabilen isimler azdır, hele sanat dünyasında onun gibi birine çok seyrek rastlarsınız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde "kısa sürede, acele olarak" anlamlarına gelen bir söz kullanılmıştır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.
(2017 - LYS)

2. Kimi filmlerde klşe bir sahne (basmakalıp bir görüntü) vardır: Daktilosunun başına oturup yaratma sancıları çeken (bir şey üretmeye çabalayan) bir yazar... Bu sahne-
de aktör, aklındakileri bir an evvel dışarı vurmak (yazıya dökmek) için daktiloya heyecanla beyaz bir kâğıt takar. Tuşların sert sesleri eşliğinde birkaç satır yazar. Bu arada, yardım umarcasına (ne yapacağını bilmeden) kahvesinden birkaç yudum alır. Yazdıklarının içine sinmediği (yazdıklarından hoşnut olmadığı) yüzündeki ifadeden anlaşılır.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı, ayraç içindeki sözün anlamıyla örtüşmemektedir?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.
(2017 - YGS)

3. Bergson, toplumları başlıca iki grupta toplar: açık toplumlar ve kapalı toplumlar. Kapalı toplumda, üyeler birbirine kenetlenmiştir; kendi toplulukları dışındakilere karşı ya kayıtsız ya da saldırgan bir tavır geliştirirler. Daima dar ve --- olan bu tür toplumlar, ilkel toplumlarda görülen birçok özelliği de bünyelerinde taşırlar. Açık toplum ise insanlığı bütünüyle kucaklayan toplum çeşididir.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) dışa dönük   B) dışlayıcı   C) değişken
D) korunaksız   E) gerçekçi
(2017 - LYS)

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilen durum, "içi içine sığmamak" deyimine uyuşmamaktadır?**

- A) Çocuk, babasının elindeki oyuncacı görünce avuçlarını birbirine vura vura ona koştı.
B) Yerinde duramıyor, ne zaman gelecekle diye gözlerini saatten bir an olsun ayıramıyordu.
C) Okullar kapandıktan sonra ailesiyle geziye çıkacağı günü ipe çekiyordu.
D) Uzun bir süredir amirine söylemek isteyip de söyleyemedikleri için fırsat kolluyordu.
E) Kalabalığın içinde gözleri ona ilişince kalbi yerinden çıkacak gibi atmaya başladı.

(2017 - YGS)

5. Dikkat edilirse mutluluk tanımlanırken hazzın, haz tanımlanırken mutluluğun anlam alanından yararlanılır ama mutluluk hazzın bir gömlek üstüne konur. Zira gönlün hissedışı, zihinden önce gelir. Belki bu yüzden haz o anda gözler yumularak; mutluluk ise gözler açılarak katmerlenir.

Bu parçadaki altı çizili sözcükle mutluluk ve haz hakkında anlatılmak istenen durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çoğalma   B) Ayrışma   C) Karışma
D) Donuklaşma   E) Dönüşme
(2017 - LYS)

6. Bilim ve toplum hayatındaki gelişmeler, şairleri kendi şiir sözlüklerini genişletmeye mecbur kılmıştı. Bu değişimin yarattığı yaşam tarzı, dünyayı şiir içinde yeniden kurmak isteyen şairlere, eskimiş imgelerden yararlanma imkânını kapatmıştı. Öte yandan çağlarının gerisinde kalmakta ısrar eden şairlerin kendi kişisel şiir sözlükleriyle ilgili bir problemleri zaten yoktu.

Bu parçada geçen "şairlerin kendi şiir sözlüklerini genişletmesi" sözünü anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her sözcüğe farklı anlamlar yüklemesi
B) Kullandığı sözcüklerle çağını peşinden sürüklemesi
C) Yeni imgelerle anlatımını zenginleştirmesi
D) İmge üretmek için sözlüklerden yararlanması
E) Özgün düşünce dünyasını şiirine taşıması
(2017 - YGS)

7. Son zamanlarda genç yetişkin edebiyatının hızla filizlendiği^I söylenebilir. J. K. Rowling'in *Harry Potter* kitaplarıyla canlanan ve S. Meyer'in *Alacakaranlık* serisinin, kelime-^{II} nin tam anlamıyla parlattığı^{III} kahramanlarla devam eden süreç, özellikle S. Collins'in *Açlık Oyunları*'yla taçlandırdığı^{IV} yoldan ilerliyor. Bu sürece yüksek bütçeli ve beyaz perdenin genç yıldızlarıyla renklenen uyarılma filmlerin etkisi inanılmaz...^V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmamıştır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.
(2017 - YGS)

8. Bir gün Nuruosmaniye'de bir yazar arkadaşım ile karşılaştım. "Ne o beyim, romancılığa mı başladın?" dedi. Şaka etmediğini sesinden, bakışından anlamıştım. Demek benim takma adla yazmama bir şey demiyordu da kendi adımı kullanarak yazmamı ---- sayıyordu. Roman, romancıların alanıydı. Bir ozan buraya burnunu sokamazdı.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilmelidir?

- A) kendi borusunu çalmak
B) başına dert açmak
C) iş çıkarmak
D) çizmeden yukarı çıkmak
E) kendi göbeğini kendi kesmek

(2012 - YGS)

9. Son yirmi yılda akıllı teknolojik cihazların ---- tasarımları ile ilgi çekici ---- stratejileri, bu cihazların bir önceki sürümlerinin değerini kaybetmesine ve çöp ---- için potansiyel atık hâline gelmesine neden olmaktadır.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) gösterişli - pazarlama - alanları
B) güzel - piyasa - bölgeleri
C) uygun - reklam - tesisleri
D) resmî - tanıtım - kutuları
E) sevimli - satış - merkezleri

(2016 - YGS)

10. Pek çok sanatçı, bayağılaşmak korkusuyla hâlâ çoğunluğu yok sayarak eski yollarında ayak diriyor. Hâlbuki çoğunlukla anlaşmak, mutlaka bayağılaşmak demek değildir. Yunan tragedyası çoğunluğun dilediği veya beğendiği gibi olmakla bayağılaşmamıştı. Değerini düşürmeden büyük kalabalıklarla uzlaşabilen bir sanattı. Zamanımızın istediği de bu olsa gerek.

Bu parçada geçen "çoğunluğu yok saymak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her zorluğa göğüs germek
B) Yaygın kanaatleri değiştirmek
C) Geniş kitleleri görmezlikten gelmek
D) Sanatı; sanat için değil, halk için yapmak
E) Sosyal hayatı gözden geçirmek

(2016 - YGS)

11. Sina Akyol, şiir yaşamına *Su Tadında*'yla başladığı günden bu yana daima okurunu da işin içine katmış, hatta okurunu şair yapacak boşluklar bırakmaya başlamıştır. Dizelerinde avazı çıktığı kadar susması bundan. Bu suskunluk, okur için bir sağaltım süreci aynı zamanda. Akyol'u okumak; okuru besleyen, koruyan ve düşündüren bir uğraş...

Bu parçada geçen "avazı çıktığı kadar susmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlamı oluşturmada okurun da sorumluluk almasını sağlamak
B) İlk şiirlerinden itibaren okurun düşüncesine uygun yazmak
C) Şiirinin anlam derinliklerini yüksek kültüre mensup okurlara açmak
D) Kısa şiirler yazarak okuru dinginleştirmek
E) Edilgen bir okur kitlesi oluşturmaya çalışmak

(2016 - YGS)

12. "Kullanmak" sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde "sarf etmek" anlamında kullanılmıştır?

- A) Ali, otomobildeki yedek lastiği şu ana kadar hiç kullanmadı.
B) Yasin, uzun süre bilgisayar kullanmanın olumsuz etkilerini araştırarak.
C) Hatice, kendisine gönderilen parayı idareli kullanması gerektiğini biliyordu.
D) Sema, sabahları evinden işine giderken toplu taşıma araçlarını kullanıyordu.
E) Eymen, elindeki şemsiyeyi on yıldır kullandığına kimseyi inandıramadı.

(2016 - YGS)

1. Çevremdeki her şeyi izlerim. Otobüste, yolda, vapurda, ilgimi çeken hiçbir durumu kaçırmam. Bunun gibi, dinlediğim bir şarkıdaki duygu, izlediğim bir filmdeki sahne, zihnimde imgeye dönüşebilir. Tüm bu deneyimler, birikimler, duygulanımlar sonucunda bakıyorsunuz ki sözcükler üzerinde düşünmeye, onlarla dans etmeye başlamışsınız. Hatta sözcükleri yaşıyorsunuz, dahası sözcüklerin iç evreninde bir yolculuğa çıkıyorsunuz. Sözcüğün melodisi, tınısı, kâğıda dökülürken çıkardığı ses, büyük bir lezzet sunuyor. Sizin kattığınız duyguyla bambaşka bir zenginlik kazanıyor.

Bu parçada konuşan kişi altı çizili sözlerle, sözcükle-re yönelik olarak neyi yaptığını belirtmiştir?

- A) Onların anlam katmanlarında dolaştığını
B) Anlatımını yalnızca dilin çevrimindekilerle sınırlandırdığını
C) Ses özelliklerine, anlamdan daha çok önem verdiğini
D) Kullanıma yenilerini kattığını
E) Duygusal boyutlu olanları sıkça kullandığını

(2012 - YGS)

2. Bir yazara göre çocuk beyinleri aynı tornadan çıkmış küçük kaplara benzer, bunların ancak algılarla doldurulması gerekir. İşte bu yüzden onlara masal anlatılmayacaktır. Hatta çiçek desenli halılar ya da kuşlu kelebekli tabaklarla fincanlar görmeleri de engellenecektir. Çünkü onlara göre çiçekler hallarda yetişmez; kuşlarla kelebekler, tabaklara ve fincanlara yapışıp kalmaz. Çocukların her şeyi dört işlem yoluyla değerlendirebilmeleri, yaşamları boyunca salt akıllarının buyruğuna uyarak davranmalarını sağlanacaktır böylece. Birer insan değil de ileride yararlı olmaları beklenen robotlar sayılan çocuklara ancak gözle görülen, akılla kavranan olgular öğretilenecektir. Yazara, bu yöneme göre yetiştirdiği çocukları bir tahta perdenin deliğinden sirk gösterilerini izlerken yakalayınca neredeyse fenalık geçirmiştir. Çünkü bu, akılla ve çarpım tablosuyla hiçbir ilişkisi olmayan, şiir okumak kadar ayıp bir eğlencedir.

Bu parçada altı çizili sözlerle anlatılmak istenenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kişisel farklılığı yok sayma
B) Gerçekler dünyasıyla sınırlı kalma
C) Duyguları önemsemeyip dışlama
D) Başkalarının isteklerine göre yaşama
E) Her şeyi olumsuz yönleriyle değerlendirme

(2012 - YGS)

3. Sanatta etkilenme, kaçınılmaz gibi görünse de öykünme tasvip edilecek bir durum değildir. Sanatın gerçekliği bunu hiçbir surette mazur görmez; özgünlüğün yeneden üretimi şeklinde can bulur her defasında çünkü. Tersine bir durum onu kötürümleştirir.

Bu parçada altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Genç insanların, kişiliklerini oluştururken özellikle saygı ve sevgi duydukları bir kişiliği taklit etme eğilimi göstermeleri olağandır.
B) Kitap okuma alışkanlıklarındaki benzerlikler, okuyucuların benzer kitaplardan aynı sonuçları çıkardıkları anlamına gelmez.
C) Televizyon dizilerinin yapay kahramanları, hayatı tanımlama biçimleriyle ister istemez gerçek dünyanın bireyleri üzerinde etki bırakıyor.
D) Futbolcu, sahada sahip olması gereken öz güven ve beceriyi ancak antrenörünün talimatlarına harfiyen uymasıyla kazanır.
E) Tarihsel bir olayı anlamlandırmak için başvuru tarihinin tekrardan ibaret olduğu anlayışı, günümüzde pek kabul görmüyor.

(2020 - TYT)

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükler anlamca birbirine en yakındır?**

- A) Bir süre sonra kendisi de bu akımın, bu tartışmanın içinde yer almıştı.
B) Bu kitapları, belirlediğiniz ölçütlere göre seçin, ayırın.
C) Kendisine yapılan bu haksızlığı, bu saygısızlığı içine sindiremiyordu.
D) Bütün bunları, kendisinin yerine, önüne geçmek isteyenler düzenliyordu.
E) Bu makineler ötekilere göre daha kullanışlı, daha pa-halıdır.

(2001 - ÖSS)

5. Tabak tabak yemek yedi ama gene de doymadı.

Yukarıdaki cümleye, altı çizili sözün kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Çocuklar, onar onar saymayı öğrendiler.
B) Bahçede tatlı tatlı sohbet ediyorlar.
C) Koşa koşa istasyona geldik.
D) Kirlere gidip kucak kucak çiçek topladık.
E) O yöreyi adım adım dolaştık.

(1989 - ÖYS)

6. I. Onun bu pişkinliğine bir anlam veremedik.
II. Çoğunluk sağlanamadığı için toplantı ertelendi.
III. Cesaretinin kırılmasına sen sebep oldun.
IV. Çevre temizliğine önem vermek gerekir.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerinde altı çizili sözcükler gerçek anlamı dışında (mecaz anlamıyla) kullanılmıştır?

- A) I. ve II.   B) I. ve III.   C) II. ve III.
D) II. ve IV.   E) III. ve IV.

(1991 - ÖSS)

7. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde yansımadan türemiş bir yüklem vardır?**

- A) Döne döne ardın sıra melerim
B) Kuşlarınız birbirleriyle ötüşür
C) Keklik gibi taştan taşa sekersin
D) İnip aşkın deryasını boyladı
E) Ayrılık elinden bağrım eziktir

(1987 - ÖYS)

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki ikilemeyi oluşturan sözcükler tek başlarına kullanılamaz?**

- A) Yalan yanlış bilgilerle doğru bir karar veremezsin.
B) Karşıdan, güçlü kuvvetli görünüyordu.
C) Mırın kırın etme de olanları anlat.
D) Aradan aşağı yukarı on yıl geçti.
E) İngilizceyi şöyle böyle bilir.

(1995 - ÖSS)

9. "Bir tek kelimeyle belirtilebilecek bir kavramı, birden çok kelimeyle anlatmaya 'dolaylama' denir."

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, dolaylama yoktur?

- A) Anadolu'da bağ kütüğüne, "omça" denir.
B) Yavru vatandan yapılan ihracatta önemli artışlar oldu.
C) Ormanların kralı, şimdi bir kafeste tutsaktır.
D) Balıkçı "Derya kuzuları!" diye bağıyordu.
E) Büyük kurtarıcı, Anadolu'da yeni bir devlet yarattı.

(1983 - ÖYS)

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yerinde kullanılmış bir deyim vardır?**

- A) Kadın, durmadan ağlıyor, bir yandan da; "İçim yanıyor dostlar!" diye bağıyordu.
B) Olay yerinde, herkes telaş içindeyken o kılını bile kıpırdatmıyordu.
C) Odacı Halil Efendi, yeni müdür için; "Canı tez birine benziyor." dedi.
D) Ev sahibi, konuklarına bakıp: "Bu ne şıklık böyle!" deyince Ayşe üstüne alındı.
E) Görüşüne başvurduğum herkes, onun, sözünün eri bir kişi olduğunu söylüyor.

(1996 - ÖSS)

11. Şiirin, dil ve imge aracılığıyla gerçekliği yoğunlaştıran, en özlü ve en az söze indirgeyen bir anlatımı vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede söylenene örnek gösterilemez?

- A) Dünyanın en güzel kadını oydu
Saçlarını tarasa baştan başa Rumeli
B) Dağ dağ o güzel ses, bütün etrafı gezindi
Görmüş ve geçirmiş denizin kalbine sindi
C) İnsanlar yüzyıllardır evler yaptılar
İrili ufaklı birbirinden farklı
D) Demirciler bir nehri dövmektedir
Ucuz bir tarlaya sunulmak üzere
E) Başkadır çünkü bu akşam bütün akşamlardan
Güneşin vehmi saraylar yaratır camlardan

(2009 - ÖSS)

12. "Anlam genişlemesi yoluyla somut anlamlı bir ad, bir de soyut anlam kazanabilir. Örneğin, somut anlamıyla 'geçilen yer' demek olan 'yol' kelimesi 'yöntem' anlamına gelerek soyut bir anlam da kazanmıştır."

Böyle bir anlam değişmesini örneklendiren kelime, aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Bunu yapmaya yürek ister, bu her babayığidin harcı değil.
B) Bu gördüğün bulutlar, yağmur yüklü bulutlardır.
C) Bu dağlar, geçit vermez sarp dağlardır.
D) Ağaçlar, ilkyazda bir gelin gibi donanırlar.
E) Yapının güzel bir görünümü vardı; taş, dantel gibi işlenmişti.

(1983 - ÖYS)

- ✓ **Neden-Sonuç İlişkisi:** Bir eylemin, durumun, isteğin gerçekleşmesini nedeniyle birlikte ortaya koyan yargılardır.
Bugün hava yağmurlu olduğu için pikniğe gidemedik.
- ✓ **Amaç-Sonuç İlişkisi:** İşin, hareketin, eylemin gerçekleştirilme amacıyla birlikte verildiği yargılardır.
Annemle alışveriş yapmak için çarşıya gittik.
- ✓ **Koşul-Sonuç İlişkisi:** Bir olayın veya durumun gerçekleşmesinin, başka bir olaya veya duruma bağlı olduğunu belirten cümlelerdir.
Biraz daha dikkatli dinlersen konuyu daha iyi anlarsın.
- ✓ **Nesnel Yargı (Nesnellik):** Kişiden kişiye değişmeyen objektif yargılara nesnel yargı denir.
Faruk Nafiz, *Han Duvarları*'nda çok fazla benzetme yapar.
- ✓ **Öznel Yargı (Öznellik):** Kişiden kişiye değişen yorum içeren yargılardır.
Şairin bu şiirindeki benzetmeler çok ilgi çekicidir.
- ✓ **Karşılaştırma:** İki varlık veya kavramı benzer veya farklı yönleriyle kıyaslayarak anlatmadır.
Yazarın ilk öyküleri sonrakilerden daha güzeldi.
- ✓ **Tanım Cümlesi:** Herhangi bir şeyin ne olduğunu anlatan, ayırıcı özellikleriyle ortaya koyan cümlelerdir.
Zamir, isimlerin yerini tutan sözcüklerdir.
- ✓ **Ön Yargı:** Bir olay veya kişiyle ilgili değişik sebeplerden dolayı önceden edindiğimiz olumlu veya olumsuz yargılardır.
Biliyorum, yazdığın bu kitap hiç okunmayacak.
- ✓ **Öneri:** Yol göstermek ya da bir konudaki eksikliğin giderilmesini sağlamak için teklif getirmeye öneri denir.
Öykülerinizde gözlem gücünü öne çıkarsanız iyi olur.
- ✓ **Uyarı (İkaz):** Herhangi bir konuda, kişileri ikaz etmedir.
Öykülerinin dilini sadeleştirmezsen onları kimse okumaz.
- ✓ **Varsayım:** Var olmayan bir şeyi, var gibi gösteren cümlelerdir.
Diyelim ki bir araba alacaksın, hangi arabayı alırdın?
- ✓ **Tasarı:** Gelecekte yapılması düşünülen bir şeyin zihinde aldığı biçimdir.
Sonbaharda bir şiir kitabı yayımlamayı düşünüyorum.
- ✓ **Çıkarım:** Verilen bir bilgiden, akıl yürüterek ve kanıtlara dayanarak bir sonuca varmadır.
Kardeşin geldiğine göre bugün ders erken bitmiş olmalı.
- ✓ **İhtimal (Olasılık):** Düşüncenin gerçekleşebilir ya da gerçekleşmeyebilir oluşudur.
Çok geç kaldık, sanırım ders zili çaldı.
- ✓ **Eleştiri - Öz Eleştiri:** Bir insanı, bir yapıtı, bir konuyu olumlu ve olumsuz yanlarıyla ele alıp inceleme işine eleştiri; kişinin kendine yönelik eleştirisine ise öz eleştiri denir.
Yazar, son romanında dili çok özensiz kullanmış. (eleştiri)
Son romanımda dile pek özen gösteremedim. (öz eleştiri)
- ✓ **Dolaylı Anlatım:** Cümle içinde başkasına ait bir sözün doğrudan söylenmeyip sözü anlatanın söyleyişle değiştirilerek anlatılmasıdır.
Bu konuyu onunla görüşeceğim. (doğrudan anlatım)
Bu konuyu onunla görüşeceğini söyledi. (dolaylı anlatım)
- ✓ **Değerlendirme:** Bir şeyin özünü, önemini, nitelik ve niceliğini belirlemektir.
Öykülerin anlatımında bir tekdüzelik görülüyor.
- ✓ **Üslup ve İçerik (Konu) Cümlesi:** Yazarın yapıtında neyi anlattığıyla ilgili ayrıntılar içerik, nasıl anlattığıyla ilgili ayrıntılar üslup özelliğidir.
Kitaptaki ilk öyküde köy yaşamı işlenmiş. (içerik)
Eserinde yöresel sözcük ve deyimleri kullanmış. (üslup)
- ✓ **Atasözü:** Atalarımızın hayat tecrübelerini yansıtan ve milletin ortak malı hâline gelmiş olan kalıplaşmış sözlerdir.
Son pişmanlık fayda vermez.

Şaşırma

Sahilde yürürken birden karşıma çocukluk arkadaşım çıkmasın mı?

Beğeni/Onaylama

Genç yazarın öykülerinde yaşanmışlıklara yer vermesi doğru bir tutum.

Beklenti

İstanbul'a geldiğini duyunca bana uğrar sanmıştım.

Umut

Şiirin tüm dünyada hak ettiği yere geleceğine inancım tamdır.

Yakınma

Çocuklarımıza çevre bilincini bir türlü kazandıramadık.

Özlem

Annemin lezzetli yemeklerinin tadı hâlâ damaklarımda.

CÜMLEYE HÂKİM OLAN DUYGULAR

Sitem

Düğününe herkesi davet etmişsin ama beni davet etmedin.

Üzülme

Bu birbirinden değerli kitapların sağa sola atılması ne acı!

Merak

Toplantıda benimle ilgili neler konuşuldu acaba?

Korku

Üzerimize doğru gelen kamyoneti görünce yüreğim ağzıma geldi.

Pişmanlık

Keşke gençliğimde bu kitapların hepsini okusaydım.

Kaygı

Yakıtımız çok az kalmış, istasyona ulaşmadan ya biterse!

NOT: Cümleler arasında yakın anlamlılık, zıt anlamlılık ilişkisi, cümlenin konusu, cümlede anlatılmak istenen düşünce, cümleden çıkarılabilir ya da çıkarılmaz yargı da cümleyle ilgili konulardır.

CÜMLEYE HÂKİM OLAN KAVRAMLAR

KOŞUL-SONUÇ İLİŞKİSİ

◆ Yalın bir dil kullansaydın daha çok okunurdun.

KARŞILAŞTIRMA

◆ Öykü yazmak roman yazmaktan bile zordur.

SAPTAMA

◆ Yazar, eserlerinde devrik cümleler kullanıyor.

KARŞIT DURUM

◆ Yüzündeki yumuşak ifade birden sertleşti.

ÖZNEL YARGI

◆ Sanatçının çok yalın ve sürükleyici anlatımı var.

NESNEL YARGI

◆ Şair, ilk şiir kitabını lise yıllarında çıkarmış.

NEDEN-SONUÇ İLİŞKİSİ

◆ Elektrik kesilince binanın asansörü çalışmadı.

AMAÇ-SONUÇ İLİŞKİSİ

◆ İstanbul'a sırf seni göreyim diye geldim.

1. * AB Çevresel Gürültü Direktifi kapsamında çevresel gürültü ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır.
- * Bu kuruluş ulaşımdan kaynaklanan çevresel gürültünün ana kaynağının, kara yolu gürültüsü olduğunu ortaya koymuştur.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) AB Çevresel Gürültü Direktifi, her yıl çevresel gürültünün ana kaynağının kara yolu olduğuyla ilgili önemli bir rapor hazırlamaktadır.
- B) Kara yolu gürültüsünün, ulaşım merkezli çevresel gürültünün temel kaynağı olduğunu AB Çevresel Gürültü Direktifi adlı kurum gösterdi.
- C) Kara yolu gürültüsünün nasıl önleneceğine dair raporunu, AB Çevresel Gürültü Direktifi geçen hafta yayımladı.
- D) Çevresel gürültünün ana kaynağı ile ilgili yapılan araştırmalar AB Çevresel Gürültü Direktifi tarafından yönetilmektedir.
- E) AB Çevresel Gürültü Direktifi, kara yollarının çevresel gürültünün ana kaynağı olduğunu kanıtlarıyla ortaya koymuştur.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi kanıtlanabilirlik açısından ötekilerden farklıdır?**

- A) O, doğanın ve yaşamın güzelliklerini derinden duyan romantik bir insandı.
- B) Şiirin evrensel gizlerini fark etmiş, onlardan ustalıklı yararlanmayı bilen bir sanatçıydı.
- C) Onun bir iki hikâyesini okuyanlar, ister istemez tiryakisi oluveriyorlar.
- D) O, her şeyi en ince ayrıntılarına dek, resim yapar gibi betimliyor.
- E) Yazar, *Sarı Sıcak*'ta bir araya getirdiği dokuz hikâyeden sekizinde bize yoksul köylülerin yaşam kavgasından kesitler sunuyor.

3. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “dolaylı anlatım” söz konusudur?**

- A) Hayatta kiralık hayal aramayacaksınız, başkalarının düşlerine çökmeye kalkmayacaksınız.
- B) Ailelerimiz bizi kendi hayallerini kurdukları mesleklerle yöneltmek için uğraş veriyor.
- C) Babamızın uçurtma serüvenlerini her dinleyişte iştahımız kabarr.
- D) Bize, yalnız kaldığında kendisiyle çok konuştuğunu, susmak nedir bilmediğini söylerdi.
- E) Kimsesizliğimi yaşarken hiç yalnız kalmayız da kalabalığın içinde yapayalnız oluruz.

4. (I) Kentleri yazan bir adam olarak Venedik'e de birçok kez gittim. (II) Fakat bu ünlü, hülyalı kenti bugüne kadar hiç yazmamış olduğumu fark edince bayağı şaşırımdım. (III) Bir ara “Kesin korktum.” dedim kendi kendime. (IV) Öyle ya Goethe'den Proust'a uzanan koca bir Venedik çeşitlemesi vardı yazında. (V) Herhâlde bunlar beni Venedik'i yazmaktan alıkoymuştu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde “olasılık” anlamı vardır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

5. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi “üslup “cümlesi değildir?**

- A) Hikâyelerinde özenle seçtiği sözcüklerini birbiriyle uyumlu bir şekilde kullanarak akıcılığı sağlamış.
- B) Barış Manço şarkı sözlerinde deyimleri ve atasözlerini yerli yerinde kullanmıştır.
- C) Romanda, Batı'nın yaşam tarzına özenen bir ailenin yavaş yavaş çöküşü anlatılır.
- D) Şairin, şiirlerinde oldukça az kullanılan sözcüklere ve deyimlere yer vermesi dikkati çeker.
- E) Betimlemelerde sıfatlara sıkça yer veren sanatçı cümleleri uzun tutmuştur.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisi, ayraç içinde verilen kavramla ilgili değildir?

- A) Ondaki akıcı Türkçenin tadını pek az şairimizde ve yazarımızda buluruz. (Üslup)
- B) O, şiirlerini alışılmış, bilinen şeylerin tekrarı olmaktan öteye geçirebilmiş biri. (Özgünlük)
- C) Az sözle çok şey anlatmak her yazarın harcı değildir. (Özlülük)
- D) Sanat, yaşama bir incelik ve estetik katarak onu güzelleştirir. (Doğallık)
- E) Bir şiir, bizi heyecanlandırıp bize yaşama sevincini duyurduğu ölçüde önemlidir. (Etkileycilik)

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisi tanimsal bir nitelik taşımaktadır?

- A) Sınav, öğrencinin bilgi ve becerilerini belirlemek için yapılır.
- B) Masal; insanı hayal âlemine sürükler, hayalî kahramanlarla buluşturur.
- C) Bağışıklık sisteminin türlü nedenlerle iflas etmesidir, AIDS.
- D) Üslup orijinal olursa yapıt başarıya ulaşır.
- E) Dildeki gelişmeler yavaş yavaş ve belli kurallar çerçevesinde oluşur.

8. (I) Çocuktum, İskenderun'daki evimizin beton damında yatardım geceleri. (II) Müthiş sıcak olurdu; güzelim yıldızlara bakar, uyuyamazdım. (III) Sonradan geveze kurbağalarla ağustos böceklerinin sesleri olduğunu öğrendiğim seslerin ve gecenin derinliğinden gelen fısıltıların yıldızlardan üzerime düştüğünü sanırdım. (IV) O yıldızlar; ışıktan oluşmuş, ince, altın sarısı saçlarını yatağıma kadar uzatır, yanaklarımı okşardı. (V) Daha sonra benzerini hiç yaşamadığım renkli rüyaların kucağında uyuyakalırdım.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi kanıtlanabilirlik açısından ötekilerden farklıdır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yakınma dile getirilmiştir?

- A) Sık sık düzenlenen festivaller ile toplum sanattan ve kültürden soğudu, içi boş festivallere ilgi göstermez oldu.
- B) Antik tiyatro, destekle tekrar ayağa kaldırıldığında hayat bulmuş ve yeniden canlanmış olacak.
- C) Başta Denizli olmak üzere birçok ilin, ülke turizmine büyük katkısı oldu.
- D) İki yıl sonra bitmesi planlanan antik tiyatrodaki tekrar kültürel ve sanatsal etkinlikler düzenlenecek.
- E) Fuar kapsamında düzenlenen sergide yer alacak sanatçılar belli oldu.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem, nedeniyle birlikte verilmiştir?

- A) Sanki hızla koşan birileri çalılar arasında sıyrılıp ona doğru ilerliyordu.
- B) Olan bitenden habersiz olduğu için içeridekilerin asık suratlarına bir anlam verememişti.
- C) Masa lambasının ışığını çevirdiğinde odadaki sesin sahibi ortaya çıkıverdi.
- D) Olanlara ilişkin aklında kalan son kırıntıları yeniden hissetmek istiyordu.
- E) Lamia'yla birlikte yaklaşan parfüm kokusu hesapsızca üzerine abanmaya başlamıştı.

11. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde öz eleştiri yapılmıştır?

- A) Hayallerimde sevgili öğretmenlerimi dinlemek için okul sıralarına oturmam pek bir kolay oluyor.
- B) Yalnızlığın dilini benim kadar güzel anlayan bir başkasının varlığını öğrenmekle bahtiyarım.
- C) Vedalaştığımız şehir, hayatımızdan çıkarken ya da biz onu hayatımızdan sökerken kalbimiz orada kalır.
- D) Dünyadaki hızlı ilerlemeye ayak uyduramadığımdan hem dünyanın hem de çevrem gerisinde kaldım ne yazık ki!
- E) Sonraki bir zamanda güzellikleri yeniden yaşayacağımızı söyleyerek bizi teselli ederdi babam.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraç içinde verilen anlam özelliği yoktur?

- A) Kendine taktığı kanatları ile Galata Kulesi'nden Üsküdar sahiline uçan çalgın adama ne demeli... (Sitem)
- B) O öykü nasıl da güzeldir; okura renklerini, kokularını, acılarını, sevinçlerini, hüznelerini taşır. (Beğenme)
- C) Yalnızlık, elindeki sihirli anahtar ile insana sayısız kapı açabilir. (Olasılık)
- D) Elimizin altındaki çok değerli hazinelerden yararlanmayı bilememişiz gençliğimizde. (Hayıflanma)
- E) İnsanlık utanç verici bu trajedilerden nasıl kurtulacak bilemiyorum. (Kaygı)

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisi "üslup" ile ilgili değildir?

- A) Bu kitaptaki şiirler, dilimizin sözcükleriyle çok ince işlenmiş, çok ince örülmüş güzel cümlelerden oluşmaktadır.
- B) Şair, sözcükleri bir kuyumcu titizliğiyle yan yana getirmiş; onların ses, renk, görüntü güçlerinden yararlanmıştır.
- C) Şair, sözcüklerle anlattığı varlıkları okurun gözünde canlandırıp somutlaştırmada olağanüstü yetenekli biri.
- D) Sözcüklerin seçiminde ve kullanımında gösterdiği özen, şiirde yalınlığa verdiği önemin bir göstergesi sayılmalı.
- E) Bu şiirlerde bir uğultudan çok; bir dinginlik, bir ormanın serinliğinde duyulan huzur havası var.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "pişmanlık" söz konusudur?

- A) Aklını çelmiş, sonunda onu da bu işe karıştırmıştı.
- B) Çok uğraştım ama düğün düşündüğüm gibi olmadı.
- C) Bir yaptığı bir yaptığına uymuyor, kendini ne zannediyor bu.
- D) Ne ettim de senin aklına uydum, keşke bildiğimi yap-saydım.
- E) Aklını başına topla da derslerine iyi çalış.

- 4. * Darwin,1871'de *İnsanın Ortaya Çıkışı* yapıtında insanın atasını açıklamış, daha önceki görüşlerine kanıtlar sunmuştur.
- * Darwin 1859'da yayımladığı temel yapıtı olan *Doğal Ayıklanma Yoluyla Türlerin Kökeni*'nde ilk kez evrim kuramını dile getirmiş, böylece çağımızda dahi şiddetle tartışılan bir alan açmıştır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devrinin en çok tartışılan bilim insanı Darwin, *Doğal Ayıklanma Yoluyla Türlerin Kökeni* ve *İnsanın Ortaya Çıkışı* adlı insanın atasını açıklayan temel yapıtlarıyla çağımızda bile üzerinde şiddetle tartışılan biri olmuştur.
- B) Darwin, şu an bile hararetle tartışılmakta olan evrim kuramını ilk kez 1859'da yayımladığı ana eseri *Doğal Ayıklanma Yoluyla Türlerin Kökeni*'nde söz konusu etmiş; 1871'de yayımladığı *İnsanın Ortaya Çıkışı*'nda da insanın atasını açıklayarak bunu desteklemiştir.
- C) Darwin, 1859'da yayımladığı ana eseri *Doğal Ayıklanma Yoluyla Türlerin Kökeni*'nde evrim kuramını açıkladı ve 1871'de de bu kitaptaki görüşlerinden vazgeçerek *İnsanın Ortaya Çıkışı* adlı insanın atasını anlatan temel yapıtını kaleme aldı.
- D) İnsanın atasını üzerinde çıkarımlarda bulunan *Doğal Ayıklanma Yoluyla Türlerin Kökeni* adlı başyapıtı Darwin'in tanınmasını sağlamış, önemli tartışmaların yolunu açmış, *İnsanın Ortaya Çıkışı* adlı yapıtın yazılmasına öncülük etmiştir.
- E) *İnsanın Ortaya Çıkışı* adlı yapıtını Darwin, *Doğal Ayıklanma Yoluyla Türlerin Kökeni* adlı başyapıtından ilham olarak yazdı, bu eserler bir süre sonra insanın atası üzerine önemli tartışmaların yaşanmasına neden oldu.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "amaç-sonuç ilişkisi" vardır?

- A) Annemi göreyim diye uzun yollardan geldim.
- B) Ece onu sevdiği için bu kaprişlere katlanıyor.
- C) Maddi sıkıntılardan dolayı okula gidememiş.
- D) Misafir gelince randevusunu kaçırmış.
- E) Yolunu kaybedince ne yapacağını şaşırılmış.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisi ayraç içindeki ifadeyi karşılamamaktadır?

- A) Gözlerinin şiş olmasından onun bütün gece ağladığı belliydi. (Çıkarım)
- B) Günümüz okuru bir çırpıda okunan ve bir daha ele alınmayan kitapları sevdi. (Saptama)
- C) Sanatçı, tanık olduğu olayları etkili bir şekilde anlatırken kendi yaşamını da katmış. (Yorum)
- D) Yorulduğunu düşünenler, istedikleri zaman evlerine gidebilir. (Kesinlik)
- E) Beyefendi yattığı yerden para kazanarak (!) çok zengin olacaktı. (Alay etme)

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisi tanımsal bir nitelik taşımaktadır?

- A) Dünya'nın da çevresinde döndüğü Güneş sistemi, büyük bir hızla Vega Yıldızı'na doğru yol almaktadır.
- B) Yıldızların uzaklığını ölçmek için uygulanan metod ilk defa 1838 yılında Bassel tarafından bulunmuştur.
- C) Gökyüzünde görülen ışıklı cisimlere genel olarak yıldız adı verilir.
- D) Yıldızlar zamanla çevrelerine ısı ve ışık göndermez hâle gelmektedir.
- E) Dünya'nın birçok yerine yerleştirilmiş olan dev teleskoplarla yıldızların gökyüzü haritasındaki yeri sürekli takip edilir.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecazlı bir söylem yoktur?

- A) Sesiyle kıtaları aşan ve geniş insan kitlelerine ulaşan şairin evrenselliği, insana dokunan şiirlerinde ortaya çıkar.
- B) İyi ki yaşadığımız kötü şeyleri unutuyoruz da geçmişimizin karanlık sayfalarına beyaz perdeler çekiyoruz.
- C) Hayat yolunda kendimizi gerçekleştirmek, kendi emellerimize ve kendi gerçeğimize kavuşmak için yürüyeceğiz.
- D) Yalnızlığın beni sardığı saatlerde, nedense, hep güzel anılarımı yaşıyorum, hiç kötü anılarım gelmiyor karşıma.
- E) Dünyanın dört bir yanından ziyaretçilerin geldiği bu etkinlik, iki yılda bir düzenleniyor.

9. (I) Ne yazık ki hak ettiği itibarı gören bir tür değildir deneme. (II) Okur arasında saygınlığı var fakat bu, aynı zamanda bir ulaşılmazlık duvarı demektir. (III) Daha çok seçkin bir çevrenin; düşüncesi gelişmiş, edebî zevki yüksek okurların uğraşısıdır. (IV) Bunda öğretim süreçlerinin etkisi, yayıncıların da günahı var. (V) Bu yüzden öğrenciler öğrenim yıllarını denemelerle tanışma şansı bulamadan tamamlıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede bir durumdan yakınılmıştır.
- B) II. cümlede varsayım söz konusudur.
- C) III. cümlelerin anlatımında öznellik vardır.
- D) IV. cümle, kendinden önceki cümleye neden-sonuç ilişkisi ile bağlıdır.
- E) V. cümlede bir değerlendirme yapılmıştır.

10. (I) Gençler iletişim kanallarını kullanmada çok becerikli. (II) Hatta çok hızlılar ve yenilikleri hemen öğreniyorlar. (III) Öğrendiklerini de kullanmayı iyi biliyorlar. (IV) Daha çok görsel ve yazılı iletişimi tercih ediyorlar. (V) Hız kazanmak için sesli harfleri kullanmama gibi bir yol geliştirdiler ki dilimiz adına çok tehlikeli bir durum bu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde olumsuz bir yönelimden söz edilmiştir?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

11. (I) Şiir sanatı açısından Türkler de çok eski bir geçmişe sahiptir. (II) İslamiyet'in kabulünden önceki dönemlerde dinî törenlerde şiirler söylenmiştir. (III) *Dede Korkut Hikayeleri*'ndeki bazı cümlelerde ses benzerliklerine rastlanır. (IV) İslamiyet'in kabulünden sonraki dönemdeki Türk şiiri, başlıca iki kol hâlinde gelişme göstermiştir: divan şiiri, halk şiiri. (V) Her iki kol da kendi sanat anlayışı ve estetik değerleri doğrultusunda, çok güzel ve ölümsüz eserler vermiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.
- B) II. cümle, kanıtlanabilirlik özelliğine sahiptir.
- C) III. cümlede olumsuz eleştiri yapılmıştır.
- D) IV. cümlede dil, göndergesel işlevde kullanılmıştır.
- E) V. cümlede anlatıma kişisel katılmıştır.